

Nepriklausoma

Lietuva

LITUANIE INDEPENDANTE • INDEPENDENT LITHUANIA WEEKLY

Nr 6 . 1981 VASARIO - FEBRUARY 6 d.

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

7722 GEORGE ST. LA SALLE P. Q. H8P 1C4

30 c.

SAVAITINIŲ IVYKIŲ APŽVALGA

SUSITARĖ DĖL LAISVŲ ŠEŠTADIENIŲ

Lenkijos vyriausybė, rei-
kalaujant laisvajai Lenkijos
darbininkų unijai Solidar-
noscz, pažadėjo 40 valandų
darbo savaitę kitiems me-
tams ir kas 4-tą darbo šeš-
tadienį šiems metams. At-
sižvelgdama į sunkią ekono-
minę Lenkijos būklę, Unija
sutiko su pasiūlymais. Soli-
darnoscz išgavo nuolaidų dėl
naudojimosi spauda savo
reikalams. Dar nesutarta,
nors ir deramasi, dėl lais-
vos ūkininkų Unijos. "Jeigu
dar bus neatsižvelgiama į
ūkininkus ir jie bus šmei-
žiami ar puolami - mes vėl
naudosime streiko metodą",
- pasakė Lech Walesa, Soli-
darnoscz lyderis. "Kiekvie-
nas veiksmas, nukreiptas
prieš ūkininkus, bus laiko-
mas priešingu ir darbinin-
kams", - pasakė kitas Uni-
jos darbuotojas.

mai privatumo. Jo gydy-
mas chemoterapijos prie-
monėmis šiuo metu nutrauk-
tas, nes nėra ženklų, kad jam
padėtų.

Šis nepaprastas jaunuolis,
22 m. amžiaus, pagarsėjo
savo pasiryžimu - maratono
bėgimu per Kanadą - sukelti
fondą vėžio ligos tyrinėjimams.
Jis bėgo, nors vieną
koją buvo praradęs dėl tos
nelemtos ligos. Buvo su-
rinkta 21.7 mil. dolerių. Pra-
eitą rugsėjo mėn., jis buvo
apdovanotas Kanados Ordenu.

SOVIETAI NEPATENKINTI DĖL VIEŠAI KOMENTUO- JAMOS JŲ IDEOLOGIJOS

Nepaslaptis, kad sovietų
ideologiniai apetitai, kaip jie
patys ne kartą viešai skelbė,
yra užvaldyti pasaulį bet ko-
kiomis priemonėmis. Į tai
įeina šalia propagandos, ir
smurtas, kiršinimai, sutar-
čių laužymai. Visi, kas tik
studijavo arba praktiškai pa-
žino komunizmo ideologiją,
jos metodus - tai žino.

Kuomet neseniai prez. Rea-
gan'as pasakė, kad Krem-
liaus vyriausybė nesigėdi-
na apgaudinėti ir nesilaikyti
sutarčių, siekiant užvaldyti
pasaulį - labai nepatiko
sovietams. Kuomet JAV Val-
stybės Sekretorius žinių
konferencijoje balsiai pasa-
kė, kad sovietai "treniruoja,
finansuoja ir apginkluoja
tarptautinius komunistus"-
tas dar labiau nepatiko.

Vasario mėn. 3 d. Maskvo-
je buvo pakviestas pas So-
vietų Užsienio Reikalų Mi-
nistrą JAV pasiuntinys Jack
Matlock ir jam iškeltas ofi-
cialus protestas dėl teroris-
tinių veiksmų apkaltinimo.

VOKIETIJOJE PROTESTAS DĖL ATOMINĖS ĮMONĖS

Pasiūlius pastatyti atomi-
nę įmonę Hamburge kilo
demonstracijos, sutraukusios
12.000 žmonių, kurios
vėliau išvarto į riaušes.

NARKOTIKŲ PLITIMU SUSIRŪPINO JT

Jungtinių Tautų raportas
praneša, kad nelegalus par-
davinių ir naudojimas
išplitęs visame pasaulyje,
kai kurioms tautoms yra ta-
pę rimta grėsmė.

Kai kuriuose kraštuose
narkotiniai pasėliai užėmė
maistingųjų pasėlių vietas.

Raporte rekomenduojama
tuojau pat imtis intensyvių,
vaizdingų ir koordinuotų
priemonių. Be kita ko, prane-
šama:

- Heroino pernaudojimas
pasiekė kritiškų proporcijų
Vakarų Europoje, ypač V.
Vokietijoje.

- Galvojimas, kad marijuana
nekenksminga, iškėlė į mil-
žiniškas proporcijas jos
vartojimą ir nelegalų parda-
vinėjimą.

- LSD, amfetaminai, rami-
nantieji ir barbituratai pra-
dėjo sklisti į Tretįjį Pasau-
lį: Afriką, Aziją, Lotynų A-
meriką ir Vid. Rytus. Tarp-
tautinės kontrolės yra per-
silpnos.

- Vid. ir Artimieji Rytai
tapo didžiausi opiumo ga-
mintojai, iš kurio gaunamas
heroinas.

Pasekmės tokio masinio
pervartojimo yra ekonomi-
nės, socialinės, finansinės ir
politinės, galinčios net su-
griauti valstybes.

ŽODŽIAI IR DARBAI

"Oi nutilkit, kanklės,
- Kas čia beįrodys
Kaip toli nuo darbo
Stovi mūsų žodis "
/Maironis/

Aukos Tėvynei atžvilgiu
mūsų visuomenę galima būtų
paskirstyti į 3 grupes. I-ąją
grupę sudarytų tylūs darbi-
ninkai, kurie be didelės rek-
lamos dirba sunkiausius lie-
tuvybės išlaikymo darbus,
arba gausiomis aukomis re-
mia Lietuvos laisvės kovą.
II-ąją grupę priklausytų tie,
kurie daug kalba, o mažai
daro. Dėl savo iškalbumo jie
dažnai išrenkami į įvairia-
usias valdybas, bet kai reikia
dirbti - dailios, kas padarytų
už juos. III-oje grupėje būtų
visi tie, kurie jau atskilo nuo
lietuviškosios srovės. Susi-
rūpinę savo profesiniais ar
finansiniais reikalais, jie
stovi šalia lietuviškai tekan-
čios upės.

Šiais metais sueina 40 m.

nuo didžiojo sukilimo už
laisvę /1941 m./ Lietuvoje.
Tada tūkstančiai laisvės ko-
votojų, partizanų atidavė gy-
vybę už Tėvynės laisvę. Ne-
lygioje kovoje jie mirė, kad
Tėvynė būtų laisva, kad mes
gyventume ir tęstume pra-
dėtą laisvės kovą. Daugelis
iš mūsų esame gyvi liudi-
ninkai. Jų kančias kovos
lauke, dalis iš mūsų esame
patyrę dėl to paties laisvės
žygio /1941 m./ Lietuvoje.

O vis dėl to yra diena, ka-
da kiekvienas turėtų pada-
ryti savo lietuviškosios są-
žinės sąskaitą ir atsakyti į
klaimą: ar aš pakankamai
atidaviau Tėvynei Lietuvai.
Toji diena yra VASARIO 16-
oji. Paminėkime tą dieną
ne žodžiais, bet darbu - at-
duokime auką Tautos Fondui,
kurio surinkti pinigai visi
eina tik Lietuvos laisvės
kovos reikalams.

TAUTOS FONDO

ATSTOVYBĖ KANADOJE

PAVYKUSI VIEŠNAGĖ AUSTRALIJOJE

PLB Valdybos pirmininkas Vytautas Kamantas ir narys
sporto reikalams Zigmas Žiupsnys su žmona Žibute daly-
vavo Australijos Lietuvių Dienose, sporto šventėje, Lie-
tuvų Bendruomenės krašto tarybos suvažiavime ir kituo-
se renginiuose gruodžio mėnesio pabaigoje, Adelaidėje,
Australijoje. Po sėkmingos viešnagės į Chicago sugrįžo
sausio mėnesio pradžioje.

1980 gruodžio 29-31 Adelaidėje, dalyvaujant joje PLB
pirmininkui Vytautui Kamantui ir J. E. vyskupui Vincentui
Brizgiui, savo nutarimuose pasveikino lietuvių tautą, esan-
čią pavargtame krašte ir siekiančią nepriklausomybės at-
statymo; kvietė visus Australijos lietuvius dar daugiau įsi-
jungti į tautinį darbą; prašė visus rūpintis jaunimo orga-
nizacijų stiprinimu; ragino remti vienintėlę lietuvišką Vasa-
rio 16 gimnaziją Vokietijoje lėšomis ir mokiniais bei mo-
kytojais; pasisakė už politinės veiklos stiprinimą Bend-
ruomenėje; pritarė PLB Valdybos vykdomam Lietuvos
laisvinimo darbui ir kvietė visus lietuvius į visakeriopai
paremti savo talka ir lėšomis; prašė LB apylinkes ir se-
niūnijas ruošti Nepriklausomybės šventės minėjimus ir
telkti lėšas Lietuvos laisvinimui ir lietuviybės išlaikymui
pagal aukotojo valią Lietuvių Bendruomenei ar kitoms or-
ganizacijoms; pritarė ir kvietė Australijos lietuvius remti

kun. Kazimiero Pugevičiaus vadovaujamą Lietuvių Infor-
macijos Centrą New Yorke; pageidavo, kad tarp VLIK'o ir
PLB būtų tvirtesni ir glaudesni ryšiai, bendradarbiaujant
politinėje plotmėje; nutarė prašyti Australijos vyriausybę,
kad ji remtų ir reikalautų tarptautinėse institucijose So-
vietų Rusijos dekolonizavimo ir Ribentropo-Molotovo pak-
to panaikinimo; prašė, kad kitas Pasaulio Lietuvių Jauni-
mo Kongresas būtų ruošiamas 1986 metais Australijoje ir
pažadėjo visai jį remti; pageidavo, kad reguliariai būtų
šaukiamos liuanistinių mokyklų mokytojų konferencijos ir
pasitarimai. Visi nutarimai buvo vienbalsiai priimti.

Sesija taip pat pasveikino įvairius Australijos pareigū-
nus, dvasiškius ir lietuvių institucijas.

NAUJA AUSTRALIJOJE LIETUVIŲ B. NĖS KRAŠTO VALDYBA

1980 m. gruodžio 30 d. Adelaidėje buvo išrinkta nauja
Australijos LB Krašto Valdyba iš Melbourne bendruome-
nininkų. Ją sudaro: pirmininkas Albinas Pocius, vicepi-
rmininkas Jonas Tamošiūnas, kultūriniais reikalais Al-
dona Butkutė, švietimo reikalams Povilas Baltutis, sek-
retorė Irena Tamošaitienė, išdinininkas Juozas Kriščiūnas.
Naujoji valdyba pareigas perėmė iš Vytauto Neverausko
vadovaujamos valdybos, kurios būstinė buvo Adelaidėje
per praėjusius dvejus metus.

LIETUVIAI N. ZELANDIJOJE

Naujosios Zelandijos Lietuvių Bendruomenės krašto val-
dybos sekretorius Antanas Atkočaitis dalyvavo Australijos
Lietuvių Dienose ir Australijos LB krašto tarybos sesijo-
je, atstovaudamas nedidelei Naujosios Zelandijos Lietuvių
Bendruomenei.

● PLB valdyba pasveikino naują JAV prezidentą Ronald
Reganą, prašydama jį rūpintis pavergtųjų lietuvių ir kitų
tautų reikalais.

● PLB Valdybos pirm. Vytautas Kamantas praėjusių
švenčių proga buvo gavęs JAV prez. Carter'io sveikinimus
ir buvo pakviestas į naujo prezidento Regan'o ir viceprezi-
dento Bush prisaikdinimo iškilmes Washingtone.

"RUŠAI LAIKO LIETUVIUS SAVO REZERVATE" RAŠO ČEKAS

Lietuvos padėti iškalbingai prisiminė nuo 1975 metu
Prancūzijoje gyvenantis žymus čekų rašytojas Milan
KUNDERA, k, k, k angli kalba pasirodžiusios "Juoko ir
užmaršties knygos" autorius. The New York Times
knygų priede taip byloja: "Jei vaikystėje man kas būtų
pasakęs: vieną dieną tavo tauta pranyks iš pasaulio, aš
būčiau atmetęs tai, kaip nesąmonę... Žmogus žino,
kad jis mirtingas, bet neabejoja, kad jo tauta gyvens
amžinai. Bet po rusų invazijos 1968-ais metais kiekvie-
nas čekas suprato, kad jo tauta gali būti tydomis ištrinta
iš Europos, kaip per pastaruosius metus iš pasaulio ty-
lomis tirpo 40 milijonų ukrainiečių, pasauliui visai ne-
kreipiant dėmesio. Arba štai lietuviai. Ar žinot, kad
17-tame šimtmečiu Lietuva buvo galinga Europos vals-
tybė? Šiandien rusai laiko lietuvius savo rezervate, kaip
pusiau išnaikintą, nuo lankytojų užvertą gentį, kad už-
sienis nežinotų apie jų egzistenciją".

"Juoko ir užmaršties knygos" pagrindinės temos y-
ra Čekoslovakijos likimas ir bolševikinis totalitarizmas.
Knygai pasirodžius Prancūzijoje 1979-ais metais, Pra-
hos valdžia atėmė iš Kunderos Čekoslovakijos pilietybę.
"Aš nežinau, kas mano tautos laukia ateityje", - sako jis.
"Nėra abejojimo, kad rusai darys visa, kas įmanoma, pa-
laipsniui ją ištrinti savo civilizacijoje". ELTA

"POSEV" APRĄŠO LAGERIUS IR REZISTENCIJĄ

Apie Lietuvą dažnai rašo V. Vokietijoje leidžiamas
rusų emigrantų žurnalas "Posev". 1980 m. 9-me nu-
meryje spėjama, kad Lietuvoje esą vienuolika lagerių
ir septyni kalėjimai. Ypač gerai žinomas Pravieniškės
lageris, kuriame kaliniai gamina baldus. Dalis šio lage-
rio esanti Vilniuje, netoli Aušros Vartų, buvusiam vie-
nuolyne.

Tame pat numeryje tvirtinama, kad ginkluoti pasi-
priešiniai prieš okupantą Lietuvoje vykę ir partizanai-
niam karui pasibaigus. 1962 m. į Kaliningradą /buv.
Karaliaučius/ atėjus traukinys, vežęs pinigus, su kulkų
išdaužytais langais. Tai padarė "lietuviai nacionalistai".

Tais pat metais, rašo POSEV, visa flotila žvejų lai-
vų protestavo prieš Chruščiovo potvarkį sumažinti žve-
jams mokamą atlyginimą. Žvejai visą sugautą žuvį iš-
vertė ant jūros kranto. Protestą gynęs lietuvis kapitonas
Antanas Zurinskis buvęs sušaudytas.

1963 m. vasario mėn. Vilniaus "Spalio" kino teatre
ruošiasi filmo "Mūsų Nikita Sergijevičius Chruščiovas"
premjerai. Vilniečiai pasitiko filmą, sudegindami gau-
sybę reklaminių plakatų. ELTA

NEPAPRASTAS JAUNUOLIS TERRY FOX

Iš New Westminster, B.C.
pranešama, kad Terry Fox
pasiryžęs kovoti iki galo iš-
siplėtus sunkiai vėžio ligai.
Jis prašo sau ir savo šei-

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už išlikimą Kanadoje!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS NL SPAUDOS BENDROVĖ,
Redaguoja Redakcinę Kolegiją

Telefonas: (514) 366-6220.

Second Class Mail Registration NO. 1952 Return postage guaranteed.
Postage paid at Lachine, P.Q. Published by The Independent Lithuanian Publishing Co. at 7722 George Street, LaSalle, P.Q. Canada. H8P 1C4.

Metinė prenumerata Kanadoje — \$14.00, visur kitur — \$15.00. Rėmėjo prenumerata nuo \$20.00

P.s. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonę. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuostatais, grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidėja neatsako.

KLB VEIKLA

DALIS 1980 m. ATLIKŲ DARBŲ

1. Susitikta su tuolaikine Užsienių Reikalų ministere Flora Macdonald, kartu su Pavergtųjų Tautų Komiteto nariais.
2. Atsilankyta pas Užsienių Reikalų ministrį Mark MacGuigan ir įteikti memorandumai dėl Madrido Konferencijos ir dokumentas "The Decolonization of Soviet Socialist Republics", kartu su Baltų Federacijos atstovais.
3. Pasirengimai Madrido Konferencijai: Įteikta bendras KLB, KLJS ir Kanados Lietuvių Žmogaus Teisės Ginti Komiteto memorandumas ir įvairūs dokumentai Parlamentarinei Pakomisei dėl Madrido Konferencijos ir asmeniškai referuota Pakomisėje Ottawoje, spalio mėn. 7 d.
4. Pasikviestas Vladas Šakalys būti liudininku Parlamentarinėje Pakomisėje Ottawoje ir Kanados Užsienių Reikalų Ministerijoje. Vl. Šakalys buvo pristatytas visų federalinių partijų atstovams, Ontario premjerui W. Davis ir Ontario provinciniam parlamentui; taip pat Amnesty International Ottawoje ir Hamiltone.
5. Padėta / kartu su JAV LB/ finansuoti Tomo Venclovos kelionė į Madridą liudyti disidentų delegacijoje.
6. KLB pirmininkas asmeniškai dalyvavo Madride Konferencijos metu baltiečių demonstracijoje, kartu su latviais ir estais lankė kitų kraštų delegacijas, lankė Kanados valdžios atstovus Konferencijai, kalbėjo per radiją "Liberty".
7. Surengta kartu su estais ir latviais Baltiečių Diena Kanados Parlamento rūmuose, kur dalyvavo daugiau nei 70 senatorių, parlamento narių, diplomatų; Užsienių Reikalų ministeris Mark MacGuigan pasakė pagrindinę kalbą.
8. Įvykdyta mūsų konsulų pabaltiečių susitikimas su parlamento ir Užsienio Reikalų Ministerijos atstovais, ir konsulų pristatymas parlamente ir senate.
9. Paremta Lietuvių Informacijos Tarnyba, vadovaujama kn. Pugetičiaus, kuri teikia informaciją anglų kalba apie Lietuvą, politinius kalinius ir t.t.
10. Paremta demonstracijos- manifestacijos vasario 9 d. Toronte dėl invazijos į Afganistaną; studentų Ottawoje - lapkričio 7 dėl Madrido Konferencijos
11. Paremta Laisvės Olimpiada Toronte.
12. Surengta Pietų Amerikos ansamblių koncertas Toronte jų kelionei paremti; paremta Kanados solistės koncertų kelionė Anglijos ir Vokietijos lietuviams.

10. Lietuvių kalbos kreditams užskaityti paruošta IX ir X skyrių programos, kurios buvo patvirtintos Ontario Švietimo Ministerijos. Paremta studentai, lankantieji Toronto Aukštuosius Lituanistikos Kursus. Suruošta lituanistinių mokyklų mokytojų suvažiavimas.

REIKALINGA IR ĮVERTINAMA FINANSINĖ PARAMA

K A N A D O J E lietuviškumo išlaikymu, Lietuvos laisvinimo reikalais ir santykiais su Kanados vyriausybe palaikymu nuolatos rūpinosi ir rūpinasi Kanados Lietuvių Bendruomenė /KLB/. Dalis šių visuomeninių ir kultūros darbų, atliktų 1980 m., išvardinta atskirai.

KLB reikalinga daugiau aukų, kad padengtų būtinas veikimo išlaidas.

1980 m. turėta \$8.300 deficito, kuris buvo padengtas iš atsargos kapitalo.

Iš 1980 m. apyskaitos:

Pajamos	\$ 17.580
Solidarumo mokesčiai	1,925
Vasario 16 aukos	1,960
Įvairios aukos/įskaitant patalpų išlaidas/...	4,300
Parengimai, P.Amerikos ansamblių koncertas	7,635
Palūkanos	1,760

Išlaidos	\$ 25.880
KLB Tarybos suvažiavimai /2/	2,300
Informaciniai leidiniai anglų kalba	1,610
Vasario 16 minėjimas, veikla Baltų Federacijoje	1,780

Konferencijos, kelionės, nakvynės	3,340
P.Amerikos ansamblių koncertui, parama	6,360
Aukos-paramos fondams, parengimams, ansambliams ir laikraščiams	3,600
PLB Centro Valdybai	1,370
Paskolos Lietuvių Dienai, Laisvės Olimpiadai	3,500

Susirašinėjimai, telefonai, registracijos	1,990
Deficitas	\$ 8.300

Prašome aukoti KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENEI, visuomeniniams ir kultūros reikalams, kad būtų galima tęsti šiuos taip svarbius lietuviškus darbus KANADOJE!
Aukos \$ 10,- ir daugiau atleidžiamos nuo mokesčių.

KLB Centro Valdyba

Generolas A.M. Haig Baltuose Rūmuose

J.V. Sudavas

U. S. Senato Užsienių Reikalų Komisija nubalsavo ir pasisakė už naujojo prezidento Roland Regan'o pasirinktą armijos generolą A. M. Haig būti valstybės užsienio reikalų sekretorium. Šį prezidento pasirinkimą patvirtino ir prezidento R. Nixon'as jau ankščiau yra pavadinęs "puikiu pasirinkimu". Amerikos diplomatinės istorijoje generolas A. Haig būtų tik antras aukšto rango kariškis užsienio reikalų sekretorius. Pirmasis armijos generolas yra buvęs George Marshall prezidento Trumano administracijoje. Pagal "The Christian Science Monitor", Washington'o korespondento Daniel Southerland

tvirtinimus gen. Haig yra labai darbštus, ambicingas ir griežtas diplomatiniose dalykuose, ir labai geras administratorius. Jo paskyrimas vadovauti Jungtinių Valstybių užsienio politikai simbolizuotų didesnę pasukimą stiprinti Amerikos apsigynimo potencialą. Kadangi naujasis prezidentas nėra labai patyręs užsienio politikoje — rašo toliau D. Southerland, — tai dauguma užsienio politikos klausimų bus sprendžiama ne Baltųjų Rūmų, bet prezidento Kabineto narių posėdžiuose, kur naujasis užsienio reikalų sekretorius be abejo vaidins svarbiausią rolę. Jo išsimokslinimas, ir ankstyvesnė tarnybinė patir-

tis patvirtino, kad tautos gynybos reikaluose jis turi didelę patirtį. Tuo tarpu gynybos sekretorius Gasper Weinberg yra gabus ir prityręs finansų ir biudžeto reikaluose, mažiau strateginiame planavime — pažymi D. Southerland. Les Janka, tarptautinis konsultantas Washington'e, kuris dirbo drauge su generolu Haig Tautos Saugumo Taryboje (National Security Council) prezidento Nixon'o administracijoje, sako: "... generolas Haig yra tikslus galvojime ir gali daryti tikslus sprendimus, jeigu jis dirba galvojančių žmonių aplinkoje..." A. Haig yra baigęs Karo Akademiją West Point. Akademijos metinė knyga "The Yearbook" jį taip trumpai charakterizuoja: loyal, with an unerring instinct for impressing superiors"... (lojalus, stiprių isitikinimų ir lygiai stiprios ambicijos su neklaidingu instinktu sudominti vyresniuosius). 1960 metais Vietnamo kare gen. Haig vadovavo brigadai ir buvo apdovanotas Purpuro Širdies, Bronzos ir Sidabro žvaigždėmis (Purple Heart, Bronze and Silver Star), ordiniais, suteikiamais tik kariams pasižymėjusiems kovų lauke.

Nixon'o administracijoje gen. A. Haig buvo, Valstybės Sekretoriaus H. Kissinger'io asistentas Valstybės Saugumo Taryboje, kurioje reikėjo nagrinėti politinius reikalus nuo Čilės Pietų Amerikoje, Kinijos ir Vietnamo — Azijoje ir Sovietų Sąjungos — Europoje. Vėliau buvo paskirtas vyriausiu vadu NATO karinių pajėgų Europoje. Būdamas Šiaurės Atlanto Karinės Sąjungos vyriausiu vadu, gen. A. Haig gerai pažino Vakarų Europos gynybos reikalus ir Sovietų Sąjungos agresijos planus. Jis tikino NATO valstybių užsienio reikalų ministerius skirti daugiau lėšų gynybos reikalams, kariniai ruošti at-

remti kaskart vis didėjanti pavojaus prieš Sovietų Sąjungos remiamą Varšuvos Pakto karinių jėgų pranašumą.

Sveikatai sušlubavus, gen. A. Haig sugrįžo į Ameriką, kur naujojo prezidento R. Regan'o buvo pakviestas į jo Kabineta. Tačiau Amerikos liberalinio sparno politinėse grupėse Kongrese yra žmonių, kurie nemėgsta, kad užsienio politikai vadovautų karinis asmuo. Kai kurie demokratų atstovai Kongrese nepatenkinti dėl prieš metus gen. A. Haig pasakytos kalbos Washington'e, kurioje jis kritikavo prezidentą J. Carter'į dėl jo nepastovios ir minkštos politinės linijos prieš Maskvos ekspansionizmą o ypatingai už neryžtumą, išvaduoti Irano pagrobtus Amerikos įkaitus. Haigo patvirtinimas poste iššaukė Kongrese ilgus ir kontraversinius debatus. Senato komisijoje apklausinėjamam generolui Haig buvo duodami įvairūs, moraliniai — politiniai, kartais naivūs ir provokuojantys klausimai. Vienas demokratų senatorius paklausė: "... Jeigu Sovietų Sąjunga okupuotų Lenkiją, ar tamsta generole Rusijai siųstum ultimatumą? ". Į tai gen. A. Haig, nusišypsodamas atsakė: "... Ponas senatoriau, būdamas mano vietoje, ar siųstum? ". Valstybės Sekretorius po Prezidento yra svarbiausias asmuo Amerikos užsienio politikos. Jo nustatytas politikos kursas gali turėti labai didelės reikšmės valstybių ir tautų santykiuose. Generolo Haig nusistatymas Sovietų Sąjungos agresijai dominuoti pasaulyje yra žinomas. Mums lietuviams, besisielojantiems tėvų žemės laisvės reikalais, labai pageidautina turėti Baltuose Rūmuose vyrą, kuris gerai žino Rytų Europos politinius reikalus ir pažįsta Sov. Rusijos užsimojimus paversti Europą savo politikos satelitu.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

PAVASARIS EINA KARPATŲ KALNAIS?

Gal pranašai ir poetai teisūs nebūtinai tiksliai tą vietą kartą? Gal Maironio eilių žodžiai apie sukilusius slavus prie Juodmarių krašto ir apie ateinantį pavasarį iš Europos pietryčių į šiaurę dar kartą taps kūnu?

Kas beatsitiktų šiandieninėje Lenkijoje už kelių valandų, dienų, mėnesių — tikrai nepasiliks be atgarsio pavergtose Europos tautose. Jeigu Kremlius bandys šią Lenkijoje įžiebtą laisvės liepsną ir vėl sutraikyti tam tikrų vikšrais, kaip padarė Vengrijoje, Čekoslovakijoje, Ryt. Vokietijoje, Afganistane ir kitose mažiau žinomose savo plačios imperijos vietovėse, — tai tokio smurto pasėkos gali būti lentingos visai Europai, ir visam pasauliui.

Rusai, ir ne tik rusai, žino, kaip sunku numalšinti Lenkijos sukilimus. Maskva taip pat labai gerai žino, kad Lenkiją būtų žymiai sunkiau numalšinti, kaip Vengriją ir Čekoslovakiją. Raudonieji imperatoriai taip pat žino, kad sukilus Lenkijai, jų imperija gali pradėti irti ir trupėti visuose kampuose: nuo Afganistano iki Suomijos.

Galų gale, žmogų galima kalinti vergų stovyklose, kankinti ir badu marinti gulaguose, ištremti iš savo tėvynės ir pažeminti, atimti iš jo visas kultūringame pasaulyje turimas laisves, bet žmogaus dvasios niekas dar nesugebėjo pavergti. Žmogaus laisvės ilgesio, noro būti sau žmogum ir gyventi savo krašte net ir gambiausieji Kremliaus saugumiečiai nesugebėjo išplėsti iš pavergtųjų širdies. Jie sutrupino gyvybes, bet nesutrupino tikėjimo laisvė.

Daugelyje pavergtųjų šalių tikėjimas Dievu ir tikėjimas laisve pasidarė tas pat. Ir šiandieninėje Lenkijoje tai labiau negu akivaizdu: lenkai pagrįstai didžiuojasi pirmuoju lenku Popiežiumi, nes tasai išdrįso pasisakyti už laisvę Lenkijai ir, priimdamas audiencijoje laisvųjų profesinių sąjungų atstovą L. Valesą, parodė visam pasauliui ir Maskvai, kad jis nesvyruodamas stovi pavergtųjų ir užgultųjų pusėje, kad jis žino, ko nori jo tauta.

Mes esame /ar norime, ar ne/, Lenkijos kaimynai. Dažnai toji kaimynystė buvo skaudi. Gal gi istorija atsilygina kenčiantiesiems? Gal ši kartą, sukilus slavams, kartojant Maironio nepamirštamus žodžius, tikrai Karpatų kalnais ateina pavasaris?

H. Nagys

IR GERA, IR BLOGA... nuomonės, laišukai, atgarsiai

KAS STABDO ISTORINIŲ KNYGŲ IŠLEIDIMĄ???

A. a. dr. J. PAJAUJIS buvo parašęs svarbią, įdomią knygą apie Lietuvos okupaciją. Stepas Zobarskas žadėjo išleisti 1975 m. Auto-rius žmona irgi buvo prisidėjusi finansiniai prie išleidimo. Kažkodėl apie tą knygą nieko nebesigirdi.

Pulk. K. Škirpa irgi parašė knygą apie 1941-44 m. laikotarpį, žadėta išleisti. Vėl tylą.

J. K.
Ontario

KAS KALTAS?

Vasario mėn. 13 — 14 d. d. 1945 metais JAV ir Didž. Britanijos oro karinės pajėgos, sunkieji moderniškai bombonešiai per 10 — 12 valandų subombordavo Vokietijos meno, kultūros centrą Drezdėną (Saksunijoje). Per trumpą laiką žuvo apie 450 tūkstančių gyventojų, daugiausia vaikų, moterų, seno amžiaus žmonių.

žmonių, sunaikinta 80% namų. Daug ir lietuvių žuvo, mū. Iš lietuvių žuvo inž. Pra-puolenis, aviacijos maj. Gecevičius ir kt.

Kodėl tokios baisios žudynės įvyko ir šiandien dar yra paslaptis. Sakoma, kad to reikalaus iš sąjungininkų J. Stalinas. Tam pritarusios JAV-bių ir Didž. Britanijos valdžios (Roosevelt'as ir Churchill'is). Esą, tikslas buvęs suardyti geležinkelių centrą, mazgus, į Rytų frontą. Tačiau, kaip tada paaiškėjo, vokiečiai per vieną savaitę geležinkelį sutvarkė ir traukiniai riedėjo į Rytų frontą. Gi Raudonoji Armija tuo laiku buvusi nuo Dresdeno tik apie 60 kilometrų?..

"Toronto Star" korespondentas, turėjęs pasikalbėjimą su JAV generolu X. (dabar atsargoje), kuris vadovavęs iš Anglijos oro bazių skridimams į Dresdeną. Užklausta buvo, kodėl taip

žiauriai pasielgta su tuo miestu. Tas (dabar) generolas atsakė, kad A. Hitleris karą pradėjo, todėl gynimasis nėra nusikaltimas. Prieš užpuoliką galima naudoti visokias karo priemones, kad apgynus nekaltus savo žmones, savo kraštus. Tai pamoka visiems užpuolikiams, žmogžudžiams. Kas pirmas puola nekaltą tautą, visuomet gali tikėtis žiauriausio atkirtio. Apsigynėjai negali būti teisiami ar traukiami atsakomybėn už veiksmus.

Tai būtų galima pritaikyti ir Lietuvai 1939 — 1945 metų kare. Lietuva pasiskelbė tame kare neutrali. Lietuvos Prezidentas išvyko į vakarų pasaulį (kaip ir Olandijos, Belgijos karaliai, Prancūzijos prezidentai) protestuodami prieš neteisėtą okupaciją.

Kuomet Lietuvoje komunistai rusai, žydai ir lietuviai (kitos valstybės) pradėjo nekaltus piliečius — lie-

• Prancūzų Žurnalistai Susitinka Su KGB Afganistane •

/pabaiga/

Kitą rytą tardytojas – magistratas iš Poul-I-Charaki sakė: "p. Missen'as, paskui mane. Tardymui".

Nuėjome į kabinetą, kur sėdėjo nerimą sukeliantis žmogus, azijatiškų bruožų, apsirengęs džinsais ir marškiniais, vartydamas mano pasą. Jis kreipėsi į mane puikia prancūzų kalba: "Aš esu milicininkas. Ką mes žinome apie jus, gali jums užtraukti 20 metų kalėjimo bausmę. Tai yra minimumas, tokia kaina už jūsų nusikaltimus.

Mes jus tardysime. Jūs pasakysite teisybę. Tik jūsų nuoširdumas gali laimėti Afganistano vyriausybės atleidimą. Nebandykite meluoti. Dėka jūsų juostų ir filmų, mes jau žinome beveik visus jūsų veiksmus. Mes tik paprastai patikrinsime, ar jūsų atsakymai atitiks tam, ką mes jau žinome".

Tas azijatas darėsi vis labiau grąsinantis. Vertė – jas ir magistratas rodė jam didelę pagarbą ir jo bijojo. Aš buvau tikras, kad jis – sovietas, KGB tarnautojas. "Jūs atsakysite į mano klausimus žodžiu, po to raštu ant šių tardymo lapų", – pasakė. Jis mane baugino. Aš įsivaizdavau, kad jis gali bet ką padaryti. Aš niekada neužmiršiu jo nejudomo žvilgsnio, neperžvelgiamo ir negailėtinio. "Jūs man pasakysite, kas atsiuntė jus į Afganistaną, kam jūs dirbate, ką jūs susitikote Prancūzijoje, Europoje ir JAV – se, kas pagelbėjo jums atvykti į Afganistaną".

Aš kalbėjau. Aš rašiau. Azijatas pertraukdavo: "Prisipažink, kad dirbt CIA". Aš griežtai ir beviltiškai paneigdavau. Vėl klausinėjimai, koliojimai. Jis vis pratrūkdavo įsiutęs: "Meluojat. Aš tau netikiu. Prisipažink, jums apmoka CIA...".

Keturių valandų apklausinėjimas.

Pirmasis apklausinėjimas truko 4 valandas. Vidurinė mane nuvedė atgal į celę. Sovietų kareiviui reikėjo palenkti ryžių lėkštę, kad ji pralystų pro tikrinimo langą – lį duryse. Taip bestumiant lėkštę, visi ryžiai nuslydo ir iškrito ant žemės. Čia tarakonai buvo greitesni už mane. Aš buvau taip išalkęs, kad vistiek valgiau tuos ryžius.

Po 30 minučių manęs vėl laukė azijatas. "Gerai užvalgėte? Tvarkoj. Mes tęsime tardymą. 1979 m. balandžio mėnesį jūs slapta įžengėte į Afganistaną I-ą kartą. Kurie laikraščiai paskelbė jūsų straipsnius?" Aš iš –

vardinau. /Kodėl jie taip bijo straipsnių, jeigu visa ką sovietai daro yra teisėta, teisinga ir "nuskriaustųjų gerovei"? Red./

- Tai viskas?
- Hm... taip.
- Meluoj. Jūs dirbote televizijos programose. Kuriose?

Išvardinau.

- Tai viskas?
- Hm... taip.
- Melagis. Parašėte knygą.
- Taip.
- Šmeižiančią knygą, kas liečia Sovietų Sąjungą, pone Missen'ai. Jūs rašėte, kad sovietai dalyvavo Amerikos ambasadoriaus nužudyme Kabule. Tai melagingas iškraipymas".

Taip jis pats patvirtino, kad yra Sovietas ir KGB agentas. Bet labiausiai mane pritrenkė, kad jis viską apie mane žinojo.

Tą naktį gabalu iš marškinių užsidengiau akis, kad celės šviesa sušvelnėtų ir užleida savo kūną vabzdžiams. Sovietų radio triukšmas koridoriuje ir tankų, kurie ruošėsi patruliuoti gatvėmis, motorų burzgimas neleido man užmigti.

Vėl kita diena: arbata, tardymas, ryžiai su tarakonais, tardymas. Surišau batų raiščius, užsukau aplink vamzdį ir bandžiau pasikarti. Rusų sargybinis sutrukdė.

Silpnėja atsparumas.

Po truputį pradėjau prisitaikyti prie belaisvio rutinos. Tardymai retėjo ir sustojo. Aš praleisdavau laiką, valydamas savo celę ir bandydamas pagerinti savo maisto davinį. Mano valia išsilaikyti ir atsilaikyti silpnėjo. Sovietų parašiotininkų užsiėmimai kieme palaikė mano dėmesį. Tie kolosai niekada nenustojo tyčiojosi iš manęs, imituodami pakartą žmogų. Milicija ar KGB vis pabarėdavo: "Tu ne žurnalistas. Tu šnipas. Tu CIA. Tau – 20 metų kalėjimo".

Po 20 dienų buvimo celėje Antoin'as buvo nugabentas į tardymo kambarį. Mes negalėjome pasikalbėti. Per gyvenome 3 ilgas sesijas, kurių metu afganai bandė mudu sukiršinti. Mes tikėjomės blogiausio. Teisėjas galų gale nusišypsojo. "Tardymai baigt". Judu galite kalbėtis ir būti vienoje celėje". Antoin'as ir aš puolėm vie –

Kanados Vakaruose

ISPŪDŽIAI ALBERTOS IR BRITŲ KOLUMBIJOS PROVINCIJAS APLANKIUS

Z. PULIANUSKAS
/tėsinys/

Šalia miško ir jo gyvūnijos atvaizduota ir provincijos praeitis ir gyvenimas iki šių dienų. Visame kampe įsteigtas vandens malūnas su dideliu vandens varomuoju ratu. Atskiruose kambariuose atvaizduota prov. gyventojų praeitis ir gyvenimo sąlygos. Butuose parodyti baldai tada ir dabar naudojami. Įvairios remonto dirbtuvės automobiliams taisyti, arklių vežimams, kalvės, stalių ir kito pobūdžio taisykloms atlikti. Šis muziejus buvo labai įdomus savo eksponatais. Tokių muziejų man dar neteko niekur matyti, nors daug jų esu aplankęs. Šis muziejus atidarytas tik 1979 metais gruodyje. Norėjau gauti informaciją biuletenį ar ką panašaus, bet buvo paaiškinta, kad dar neturi, pagaminsią vėliau.

Muziejuje praleidau apie tris valandas ir iš jo išėjęs, tiesiai užsukau restoraną pietums. Pavalgęs ir pailsėjęs, pamažu žingsniavau viešbučio link. Betgi čia pat dar stovėjo pora arklių pakinkytas vežimas, kuris vežiojo keliautojus miesto aprodymui. Įlipęs į vežimą sumokėjau 3 dol. ir atsisėdau. Netrukus vežiui paraginusi, arkliai pradėjo traukti vežimą su 10 asmenybėmis. Važiavome man matytomis ir nematytomis gatvėmis. Sustojome privažiavę mažą namelį ir šalia jo garažą, statytas 1790 metais. Namelis aptvertas medine tvorele, jo langai uždaryti langinėmis. Tinkuotas pilkos spalvos medžiaga. Į vidų įeiti negalėjome. Abu pastatai labai gerai atrodė, bent iš lauko. Manytina, kad abu pastatai kartą nuo karto restauruojami. Kitą po 200 metų būtų seniai sugriuvę, tuo labiau jeigu jie statyti iš medžio.

Iš čia sugrįžime į miestą ir visi apleidome vežimą. Pavakaryje grįžęs į viešbutį, jame nieko neradau. Tik maldykoje taškėsi keli jauni žmonės. Viešbutis buvo prieplaukos pakraštyje, tad nuėjęs į kambarį, pro jo langus dar žiopsėjau, stebėdamas melsvą ir ramų vandenį. Kiek pažiopsojęs vėl išėjau laukan ir eidamas miestą, nutariau užsukti į netoli buvusį kino teatrą. Porą valandų pažiūrėjęs suaugusiems skirtą filmą, vėl grįžau į viešbutį. Tai buvo paskutinis pasivaikščiojimas Britų Kolumbijos sostinėje. Viktorijos mieste praleidę apie dvi dienas, sekmačienio rytą atsisveikinom. Iš čia vykome į miestelį Nenaimo, už 100 km. nuo Victoria, Vancouverio salos pakraštyje. Šis miestelis vadinamas "pasauline vonių sostine". Mažai apie liepos mėnesio vidurį čia suvažiuoja iš viso pasaulio mėgėjai – plaukikai, dalyvauti voniose plaukymo lenktynėse. Reikia perplaukti Strait George sąsiaurį, nuo šio miestelio iki Vancouverio miesto pakraščio. Kokio pločio sąsiauris – neturiu žinių, tačiau mus vežant per tą sąsiaurį laivu, užtruko apie valandą laiko. Pirmasis perplaukęs sąsiaurį gauna 150. – tūkstančių dolerių dovaną, šias lenktynes šiais metais laimėjo australietis.

Miestelyje trumpai sustoję, vykome toliau. Pavažiavę dar keliolika kilometrų, sustojome priešpiečiams prie garsios vasarvietės ir maudyklų – Parksville. Priešpiečius valgomė čia prie sustojimo, nes oras buvo gana gražus ir šiltas, todėl labai smagu buvo užkandžianti grynai 1981. II.6

nas kitam į glėbį. Viešpatie, kaip, mudu smirdėjome...

Kagebistas vėl pasirodė sekančią dieną. Pasikalbėjus su juo, magistratas pranešė, kad afganų vyriausybė pasirodus parodyti mums nuolaidumą, jeigu mes sutiksime duoti pasikalbėjimą užsienio spaudai, pripažindami savo nusikaltimus prieš Afganistano revoliuciją balandžio 27 d., 1978 m. Antoin'as ir aš buvome pasirodę viešai apskaltinti ir pasirašyti bet kokią petiją.

Po dviejų dienų, nusiprausę ir nusiskutę, dalyvavome ilgame valstybinės televizijos programos pasikalbėjime. Grįžę į savo celes savęs klausėme, ar užteks jiems tokio spektaklio iš mūsų? Ar mes gana apgailestavome savo "paklydimus" ir ar pakankamai iškalbingai? Ar mūsų Afganistano revoliucijos įvertinimas skambėjo pakankamai įtikinamai? Ar mes tinkamai atsiprašėme? Ar tikrai mus paleis?

Nesugrįšim.

Spėliojome taip keletą dienų. Mūsų prižūrėtojų žiaurumai vėl pasireiškė. Neleido mums išeiti iš celės nė nusiprausti. Artėjant žiemai, darėsi vis šalčiau. Pasižiūrėję vienas į kitą, pradėjome galvoti, kad artėja galas.

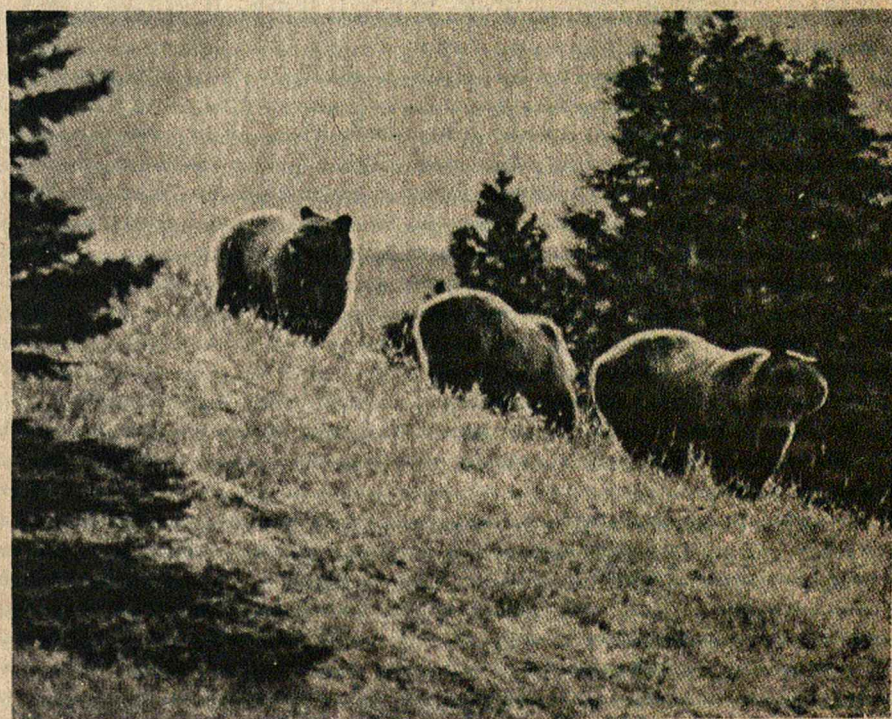
Staiga, lapkričio 22 d. celės durys buvo atraktintos ir magistratas pranešė: "Geros naujienos. Po pietų būsite laisvi". Apkvaityme iš džiaugsmo. Kirpėjas apkirpo plaukus ir nuskuto barzdas, atidavėme savo čiužinius ir atklodės pasilikusiems nelaimingiesiems.

Už kelių valandų sargybinis suriko: "Išeikit! Jus veža į jūsų ambasadą".

Po 52 dienų kalinimo, nereikėjo to kartoti du kartus. Galų gale laisvi.

Aš negrįšiu į Afganistaną. Bent tol ne, kol naujieji šio krašto valdytojai ten šeiminkaus. Nebematysiu nei kilniųjų mudjahidinų /maištaujančiųjų prieš sovietus", nei kitų genčių, kurios menkais ginklais kovoja prieš fantastišką kiekį sovietų pabūklų. Niekada nepamiršiu afgano kapitono, kuris kartą man pasakė Namgan apylinkėje, kur slapstėsi 5000 maištininkų-sukilėlių:

"Matote, sovietai turi lėktuvus, helikopterus, tankus, artileriją. Bet jie nėra tikri kareiviai. Tikras kareivis kovoja tik su šautuvu. Neskaitant moters, nieko nėra pasaulyje gražesnio, kaip šautuvą".

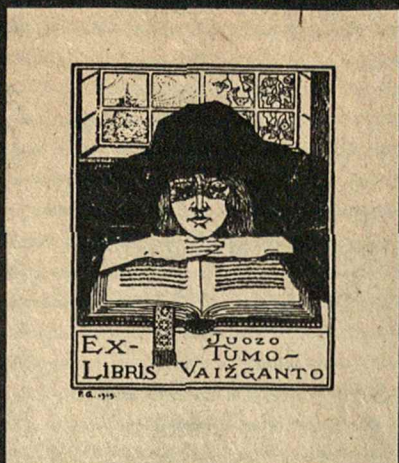

1969 m. 88 tonų talpos. Keleivių talpinas 750 dūšelių. Mūsų buvimo metu atrodė, kad tik buvo pusė to skaičiaus keliautojų. Kadangi diena pasidarė vėl saulėta ir graži, tad veik visi keliautojai daugiausiai tupinėjo denio sėdynėse, o daugiausiai jaunesni keliautojai, norintieji savo kūnus nuspalvinti saulės spinduliais. Pasisukinėjęs denyje, pradėjau vaikščioti laivo viduje. Pirmame aukšte apžiūrėjau du kambarius keleiviams sėdėti, TV kambarį programoms sekti ir svečių kambarį pakortuoti ar kitus žaidimus daryti. Antrame aukšte buvo dvi valgyklos, suvenyrų ir įvairaus popierizmo parduotuvė. Dar ir tarnybos – raštinės kambariai. Trečiame aukšte bufetas – baras nuotalkoms pakelti. Na ir suaugusiems naudoti lifas. Žodžiu patalpų gana nemažai ir gerai įrengtų. Artėjant laikui, norintieji pietauti rinkosi prie valgyklos eilutės, kuri pradžioje buvo gana ilga. Prie kitos, I-mos klasės valgyklos eilutės nesimatė. Čia galima pietauti ir išgerti. Pats kambarius puošniau įrengtas. Įėjęs radau dar daug tuščių vietų prie stalų. Pavalgęs vėl išėjau į denį, nes dienos baigmė buvo dar saulėta ir be vėjo. Galėjau matyti vieną ir tą patį monotonišką vaizdą: mėlyną ir ramų vandenyno vandenį, užklystančią bangą, sukeliant paties laivo arba dar kartais žemyno pakraštį su daugybe salų, salelių. Saulutei nusileidus, denyje dar matėsi jaunesnioji karta. Vyresnioji susimetusi laivo viduje, sėdėjo tylomis, nerasdama pokalbiams temų. Pagaliau ir TV kambariye pasidarė tamsu, visur tamsu ir juoda. Karts nuo karto pasirodydavo vilko akies švieselės. Tai vis dar žemyno ženklai.

Nakties tamsumoje nieko neradęs įdomaus denyje, nusidūlinau į kajatę, atsisėdęs kedėje pradėjau skaityti čia nusipirktą laikraštį. Pasirodo, kad paveiktas šviežio oro ir "laiveliui supant ant bangų", kedėje buvau primigęs. Atsibudęs laikraštį radau ant žemės ir akinius dar kabančius ant nosies. Dar keletą minučių pavartęs laikraštį, nuėjau miegoti. Atsikėlęs rytą 7 val. jaučiausi gerai pailsėjęs. Apsirengęs nuėjau pusryčiauti ir po to, išėjęs į denį sėdėjau ir vaikštinėjau. Netrukus pradėjo kursuoti kalbos, kad apie 9 val. ar kiek vėliau iš laivo turėsime išsikraustyti. Kalbos tapo realybe: prieš 10 val. įplaukė į uostą arti Prince Rupert miestelio, 10 val. susėdom į autobusą ir iš laivo išnėrė mums reikalingą kelią. Kiek pavažiavus, vadovas įteikė kiekvienam iš mūsų keliautojų sąrašą su jų pavardėmis ir adresais.

/ bus daugiau /

3 psl.

LITHUANIAN BOOKPLATES LIETUVIŲ EKSLIBRIAI

ATSIŪSTA PAMINĖTI:

LITHUANIAN BOOKPLATES - LIETUVIŲ EKSLIBRIAI Vitolis E. Vengris. Išleido LITHUANIAN LIBRARY PRESS', Inc ir LOYOLA UNIVERSITY PRESS, Chicago, Ill. 1980. 248 psl. Kaina \$20.

Ši knyga, kaip leidinyje pažymėta įeina į seriją leidinių, sudarančių Etninę Enciklopediją Lietuvių Kultūros JAV-se. Knyga-albumas yra išleista anglų-lietuvių kalbomis.

Dalinai finansiniai leidimą parėmė: Illinois Valstybinė Meno Taryba, JAV LB Kultūros Taryba ir asmenys: Vacys ir Augusta Z. Šaulys Jono Jasinsko atminimui, Koncijų šeima, Petras ir Stefa Kisieliūs, Zenonas ir Vanda Petkus, Juozas ir Eleonora Derenčius, Carol M. Holder, Antanas ir Marija Koncė, Dana Kurauskas.

Redakcinė Kolegija: Kęstutis Girnius, Saulius Girnius, Nijolė Gražulis, Algimantas Kezys, Skirma Kondratas, Barry Kritzberg.

Dailininkas ir techninis redaktorius - Petras Alseika. Dailininkai patarėjai - Vincas Lukas, Vytautas O. Virkau. Rinkėjas - Aleksandras Pakalniškis, jr.

Ižangoje šio leidinio skaitytojas supažindinamas su knygženkliais - nuosavybės ženklo trumpa istorija. Pirmuoju ženklu laikoma fajansinė plokštelė, rasta su papirusų ritiniu, kurios užrašas nurodo, kad rankraštis priklausęs Egipto faraonui Amenogui III. Jis valdė nuo 1417-1379 a. pr. Kr. ir karalienei Tejei. Vėliau rašto arkt. nuosavybei pažymėti buvo naudojami kiti būdai, kaip autografai, įvairūs įrašai, piešiniai, antspaudai, išpaudai. Ilgainiui atsirado lipdomasis ekslibris, kurio gimtine laikoma Vokietija. Trys seniausieji ekslibriai, visi išraižyti medyje, yra iš ten.

Ekslibris pamažu peržengė Vokietijos sieną ir plačiai paplito Europoje, ypač Anglijoje. Lenkijoje ranka piešti herbai ir superekslibriai sutinkami nuo 14 a. antrosios pusės. Rusijoje vienas pirmųjų spausdintų ekslibrių priklauso kunigaikščiui Dimitrijui M. Golycinui, vienam iš caro Petro I draugų. Pirmas kanadiečių ekslibris buvo darytas 1783 m. gydytojo Michael bibliotekai Halifakse. Seniausias amerikiečių ekslibris skirtas Henry Dunster bibliotekai, buvo padarytas Anglijoje, datuojamas 1629 m.

Ekslibrio sąjūdžio centras šiandien yra Rytų Europoje. Ypač jis populiarus Čekoslovakijoje, Estijoje, Lenkijoje, Lietuvoje ir Vengrijoje.

Vitolis E. VENGRIS, knygženkliai - ekslibrių rinkėjas, parašė eilę straipsnių apie knygženklus Amerikoje, Europoje ir Lietuvoje. Jis yra surengęs eilę parodų JAV-se, naudodamas savo asmenišką rinkinį.

Gimęs Lietuvoje, Kėdainiuose 1943 m., dabar gyvena JAV-se. Iš profesijos - mokslininkas. Pažangiausią virologijos apmokymą gavo Iowa Valstybiniame Universitete, Ames, Iowa ir John Hopkins U-te Baltimore, Ma.

Šioje puikiai išleistoje liuksusinėje knygoje - albume yra virš 300 reprodukcijų, sukurtų apie 50-ies lietuvių menininkų.

Virš 80 reprodukcijų atvaizduoja 500 metų knygženkliai istoriją, kuri yra tiek pat sena, kaip ir pačios spausdintos knygos. Ankstyviausi pavyzdžiai išlikę Vokietijoje iš 1450 - 1470 m. laikotarpio. Daugelis žymių menininkų - Albrecht Duerer, Salvador Dali, Manet, Toulouse-Lautrec, Picasso ir kt. yra jų sukūrę.

Lietuvoje ekslibriai - knygženkliai buvo žinomi 16 a. ir ypač išsivystę labai populiariai, įvairių stilių grafikos šaką dabar. Lietuviai menininkai yra laimėję visą eilę tarptautinių už juos pripažinimų.

Šioje knygoje randami darbai labiausiai reprezentuojantys 20 a. lietuvių menininkus.

Viršelyje - Maironio ekslibris - P. Galaunės.

Seniausias knygos nuosavybės ženklą Lietuvoje turėjo Žygimantas Senasis Didysis Lietuvos Kunigaikštis, darytas 1535-1536. Jo reprodukciją randame šioje knygoje. 4 psl.

PAKEISTOS DATOS!

VOS TIK PASKELBUS Alfonso NAKO STRAIPSNĮ APIE LIETUVIŲ OPEROS SUKAKTUVINIUS SPEKTAKLIUS "NL" nr. 5, pasirodė žinia, kad dėl la - bai svarbių priežasčių "I LITUANI" OPEROS SPEKTAKLIAI NUKELIAMI IŠ KOVO MĖN. Į N. BIRŽELIO mėn. 13 d., 8 val. v., BIRŽELIO 14 d., 3 val. p.p., BIRŽELIO 20 d., 8 val. vakaro.

KAI TIK BUS ATSPAUDINTI NAUJI OPEROS SPEKTAKLIŲ BILIAI - BUS PRANEŠTA Visi, kurie jau turi įsigiję bi lietus, bus prašomi juos PA - KEISTI NAUJAI.

Iš: METMENYS, nr. 39.

BALSAI, TYLA IR ŽODŽIAI

I

Balsų minia knibžda balsais, sugaut, sugaut, vaikytis balsų pokalbius, sakinius, nuotrupas, rinkt, užrašyt, balsų istoriją sekt.

Žodžiai skrieja. Šešėliuose renkasi balsai. Būriais klajoja po miestą. Dangoraižių langus daužo.

Gaudžiau, nešiau, klupau. Šaukiau ir gatvę aidėjo. Balsų chaoso šauksme tikrojo balso ieškojau, tikrojo vardo ieškojau.

Kalbėt, kalbėt, tik greit, tik nesustot, tarškėt, čiauskėt, leliuot, nespėt, nesąmones rašyt, vandeniu per akmenis plyšt, pasitikt.

II

Tylos nelauk, Žodžiai negims šarvuoti, iš praskeltos galvos, savigarba paraližuotos ir kasdieniniais rūpesčiais nuvalkiotos.

Analizė nesveika. Dulkėmis, purvu ir dūmais apvilkti, nuogi, išdžiūvę, susitraukę - mano žodžiai. Nesveikai išbalę, uždaryti, kvėpuoja vėsinama ora ir byra į dulkes. Tuščia tyla.

III

Tik juokdariams pabaigus, pamišėliams plaukus išrovus, žodžiams akis išplėšus, kalbai pavirtus triukšmu, iš gėlmės iškils tyla, apvali, sferinė, žiauri, pilna, pavergianti. Ja bus negalima netikėt.

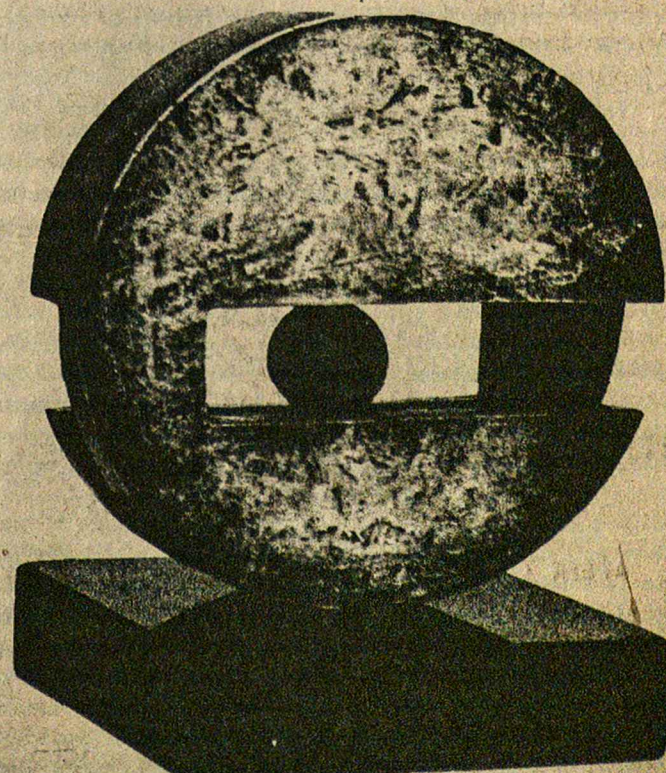
Živilė Bilaišytė

METMENYS, nr. 39, 1980. Kūryba ir analizė. 191 psl. Šio numerio kaina 3 dol. Dailės darbai: M. K. Čiurlionis, Elena Kepalaitė, Viktoras Simankevičius, Henrikas Šalcauskas, V. O. Virkau.

Pagrindinius straipsnius parašė: V. Trumpa, K. Almenas, T. Venclova, A. Štromas, I. Iona Gražytė - Mazičiauskienė, D. Vasilčiauskienė, V. Maciūnas, G. Kazokienė, A. Lingis, A. Mickūnas, B. Ciplijauskaitė, V. Kelterienė, A. Hermann.

Redaguoja Vytautas Kavolis. Leidžia AM&M PUBLICATIONS. Spaudė M. Morkūno Spaustuvė, Chicago, Ill.

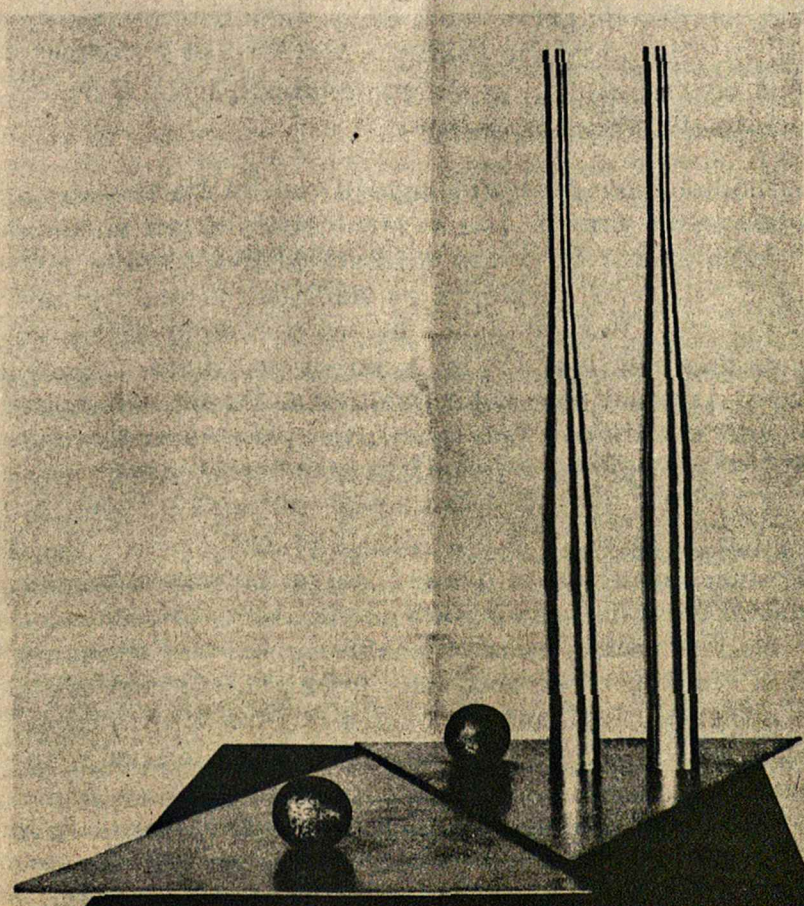
Apskritimas; 1978, bronzos, 15 cm.

Iš METMENYS nr. 39

Skulpt. Elena Kepalaitė

Žaidimas; 1978, aliuminis, 76 cm.

IŠ PADANGĖS MIELOS

/Iš spaudos okup. Lietuvoje ir išeivijoje/Parinko J.P.-lis.

KELMĖS STATYBOS

Visi kas dabar atvažiuoja į Kelmę prie autobusų stoties pamato statybai aptvertą aikštę. Čia Lietkoopsąjungos Šiaulių kilnojamoji mechanizuota kolona pradėjo statyti naują Kelmės prekybos centrą.

Prekybos centre bus universalinė ir konditerijos-kulinarijos parduotuvės, visuomeninio maitinimo įmonė. Visa statyba kainuos beveik 2 milijonai rublių; ją numatoma baigti kitą penketį.

Šiemet Kelmėje, prie rekonstruoto plento į Šiaulius, pradėjo kilti ir naujas Mačiurino gyvenamasis mikrorajonas, kuriame ateityje gyvens apie 2 tūkstančius žmonių, bus vaikų lopšelis, darželis ir t. t.

PARDAVINĖJO VALDIŠKUS BUTUS

"Tiesoje" rašoma apie vieną Kauno mokyklų bendrabučio valytoją, 3 vaikų motiną. J. Simonaitienę, kuri sugėbėjo visokiais būdais iš pažįstamų žmonių išviloti 144.500 rublių, "pardavinėdama" valdiškus butus.

NIEKAD TAIP GERA NEBUVO

"Tiesa" rašo, kad Druskininkuose prasidėjo Lenkijos knygos dekada. Tos dekados rengiamos nuo 1961 m.

Dekados dienomis daugelyje miestų bus išstatyta lenkiškos knygos, vyks susitikimai su "Ars Polona" atstovais.

Per paskutiniuosius penkerius metus Lietuvoje parduota šimtai tūkstančių lenkiškų knygų. Daugiau kaip šimtas bibliotekų turi lenkiškų knygų skyrius.

Ps. O ką turi lietuviai Suvalkų Trikampyje, Seinuose? Gera žinoma, kad net lietuviškos spaudos iš dabartinės Lietuvos neleidžia jiems užsisakyti. Kada gi su kultūros ir su žmoniškės?

STATYBA KELMĖJE

Prie autobusų stoties, Kelmėje yra aptverta aikštė, kurioje pradėta naujojo Kelmės prekybos centro statyba.

Numatoma, kad statyba kainuos beveik 2 mil. rublių, truks 5 metus. Žada būti visuomeninio maitinimo įmonė, kulinarijos parduotuvės, kepyklos.

Prie atnaujinto plento į Šiaulius, statomas daugiabučių rajonas. Numatoma, kad apsigyvens arti 2.000 gyventojų. Bus vaikų darželis ir kiti patogumai.

* Viena tačiau neaišku: ko dėl į butus pirmenybė nelie-

tuviams, o ateiviams kolo-nistams arba tik partiečiams.

PAVOJUS BITYNAMS

Pirmasys aptikta varoatozė — pati pavojingiausia bičių liga. Pirmiausiai ji pasirodė šiaurės Lietuvos srityse. Nerimą kelia tai, kad spalio mėnesį buvo išaiškinta daug sergančių šeimų jau Kauno kolektyviniuose soduose, bitininkų mėgėjų bitynuose. Iš kur ji atsirado, pasakyti sunku. Matyt, bitininkai mėgėjai prieš 2—3 metus įsivežė apskrėtusių bičių ar bičių motinų. Blogiau sia, kad bitininkai mėgėjai visai nepasiruošę varoatozės gydymui, o veterinarijos darbuotojai nepajėgūs gydyti bitininkų mėgėjų bites.

Liga gali išplisti plačiai ir padaryti daug nuostolių. Todėl veterinarinė tarnyba, išaiškinusi sergančias šeimas, jas likvidavo. Tai sukelė didelį, tačiau nepagrįstą Kauno bitininkų nepasitenkinimą. Kai kurie bitininkai mėgėjai sergančias bites išveža į kitas vietas, slepia. Šitaip elgdami, jie sukelia dar didesnę pavojų: varoatozė gali išplisti visame krašte.

Kol liga neišplito, židinių vietose sergančias bičių šeimas likviduoti būtina: Tai sulaikys ligos plitimą maždaug 1—2 metams. O per šį laiką svarbu gerai pasiruošti gydyti bites.

Antra vertus, šito toli gražu per mažai, iki šiol neatsirado lėšų bent penkiems būriams kovai su varoatoze.

Varoatozės gydymas bitininkų mėgėjų bitynuose reikalauja didelio organizuotumo ir susiklausymo. Visi bitininkai turėtų būti Lietuvos sodininkų draugijos rajoninių bitininkų skyrių nariai. Skyriuose reikėtų organizuoti bitininkų ratelius po 15—30 narių, iš patyrusių bitininkų sudaryti varoatozės gydymo grupes. Juos apmokyti ir aprūpinti gydymo priemonėmis turėtų veterinarinė tarnyba. Taip pasiektume, kad draugijos narių bitės būtų gydomos, jų produktyvumas nesumažėtų.

"PARDAVINĖJO" VALDIŠKUS BUTUS

Viena Kauno mokyklų bendrabučio valytoja, 3 vaikų motina J. Simonaitienė visokiais būdais iš pažįstamų ir nepažįstamų išvilijo 144.500 rublių, "pardavinėdama" valdiškus butus...

* Ar neaišku, kad žmonės desperatiškai ieško sau būtelio ir kad lygiai desperatiškoje būklėje buvo minima moteris?

STELMUŽĖS AŽUOLAS, 2000 METŲ AMŽIAUS ŽARASŲ APSKRITYJE

ALUS, ALUTIS IR KITI GĖRIMAI

Nesugebėjimas užpildyti gyvenimo pozityviu turiniu, verčia dažną statyti klausimą: kam gi aš gyvenu? Jei jau smerkiamas kortavimas, rūkymas, svaiginamų gėrimų vartojimas, tai atrodo lyg gyvenimas būtų be prasmės, nuobodus, niūrus, beveik visai neįdomus, nereikalingas...

Įdomu pažvelgti pro ilgesnio gyvenimo prisiminimų prizmę į alkoholinio dievijo Bacho garbinimo eigą. Mano tėvas žinojo visas intymias smulkmenas kaip daryti gerą alų. Ir kaipgi kai-me be toalaus! Per įvairius subuvimus (pakermosiai, vestuvės, krikštynos, pakasynos) vaisės be alaus nebūtų buvusios vaisės. Anuomet degtinė dar nebuvo populiari, ypač pas mus biržiečius šiauriečius, kaip kiek vėlesniais laikais. Alus buvo daromas pirmos rūšies iš miežių ir apynių. Antra rūšis vadinosi "kvasas", o trečioji — tai jau gira, kurią gerdavome parėję iš pirties. Tai buvo mano vaikystės laikais. Kiek vėliau pradėjo įsibrauti įvairios priemonės, kad padarytų alų "stipresnį", kad jis geriantį greičiau "nuverstų nuo kojų". Pirmiausia davė tam tikrų žolių, pav. gailių, ar net prastos rūšies alkoholio (denatūrato), toks jau alus buvo keliaropai žalingesnis sveikatai. Prisimenu, nuvykęs pas tolimą gimtinaitį Vadopolą, išgėriau tik vieną alaus stiklinę, nuo kurios teko kelias dienas sirguliuoti, ir vis tas nelemtas paprotys, kaip gi čia pavaišinsi svečią be stiklinės alaus?

Klebonijose alus nebuvo populiarus. Per suvažiavimus (atlaides) kunigai varto-davo brangesnius gėrimus, ypač mėgiamas buvo trijų žvaigždžių konjakas, su kuriuo vyresnio amžiaus klebonai mėgdavo "pagerinti" arbatą.

Nepriklausomybės laikais "skaidrioji" (degtinė) irgi buvo dažna viešnia bet kuriame subuvime ar net valgant pietus restorane. Prisimenu pirmus pietus Kaune, vadinamoje "božegraikoje" (restorano savininkas buvo buvęs vargonininkas), 1935 metais

mane išrinkus "Pieno Centro" visuotiniame susirinkime į Revizijos Komisiją. Kiti du nariai, — Petratis (vadinamas amerikonu, nes buvo grįžęs iš JAV-bių) ir agr. Kundrotas — mane ausivedė į tą "božegraiką" ir tuojau paklausė, kaip aš dėl "čerkutės". Atsakiau, kad jei labai spiriamas, išgeriu vieną O "mudu", atsakė Petratis: ir gi išgeriame po kokią "kurapkėlę" (stiklinis indas).

Apie alkoholio vartojimą ir jo žalą netenka daug rašyti. Ir čia, Amerikoje, svečias vaišinamas "čerkute". Kai pradėjau dirbti 1958 m. Brocktone Vienuolyne, kur mano jaunų dienų mokslo draugas agr. prof. Vitkus dirbo prie karvių šėrimo ir melžimo, pirmiausiai jis man pasakė, atidares savo kambario spintelę. "Tai kokio nori išgerti"? Jis buvo nustebintas, kai atsisakiau ragauti bet kokį alkoholinį gėrimą. Kiek vėliau, apsigyvenus Brocktone Montello rajone, pasirodė ten esant keturių lietuvių laikomą, viens netoli kito klubai — karčiamos. Žinoma, tuos keturius klubus lankė ne vien lietuviai.

Padejuojame, kad Sovietų okupuota Lietuva mirksta alkoholyje, ir nėra kas su juo pagrindinai kovotų. Organizuota kova su alkoholiu ten neįmanoma, nors dvasiški ja, berods, yra susirūpinusi alkoholizmu, kuris išsiplėtęs, kaip senovės maro liga. Sovietinė valdžia sąmoningai palaiko girtuokliavimą visur ir visuomet gausi nusipirkti svaiginamų gėrų, ir vietoj gaminus ir pardavinėjus vaisių (ypač obuolių) sunką, iš obuolių masiniai daro vyną. Jis kolūkams su didesniais sodais duoda daug didesnį pelną, negu kad darytų sultis. Tiesiog apima siaubas pagalvojus, kas šiandien darosi Lietuvoje su tuo visuotiniu girtuokliavimu. Štai ištrauka iš vieno laiško: "... Didesniame mieste matai girtuoklius apie parduotuves, o iš gatvių surenka milicija ir veža į "išblaivinimo namus". Ten juos išmaudo, uždeda baudą, permiega naktį ir iš ryto paleidžia, pranešdami į darbovietę. Tai taip kovojo su alkoholiu. Bendrai, reikalai blogi. Juo to-

liau, juo gražiau, ypatingai kaimuose: balius kiekvieną dieną — svarbu pasigerti gerai. Daugiausiai geria vyną, pas mus vadinamą "rašalu", nes pigiau kainuoja: 1—2 rubliai butelis, o degtinė — 5—8 rubliai. Tai geriau jau gerti "rašalą", nuo kurio ir nosis pamėlynuoja". Nestebėtina, kad įvyksta žiauriai skaitlingos auto avarijos. "Nepr. Lietuvos" nr. 47 iš 1980 m. lapkričio 21 d. rašoma: "Rugsėjo mėnesį buvo 658 auto nelaimės (Lietuvoje — J.V.), žuvo 89 žmo-

nės, sužeista — 570". Tad per metus — 12 mėnesių būtų užmuštų 1068 ir sužeistų — 6840. Ta siaubinga alkoholio nelaimė Lietuvoje, pakirsdama mūsų tautos kaimo sveikatą, yra neišsami kenksminga. Nežinau, ar yra kurių būdų, ir kaip mes išieviai galėtume mūsų brolius ir seses Lietuvoje paveikti ir apsaugoti nuo liūdnų sveikatingumo problemų. Besaikis alkoholio vartojimas neabejotinai veda prie tautos išsigimimo.

J. Valiūnas

Anellius MARKEVIČIUS

VELNIO TRAMDYTOJA

/tęsinys/

Marcelė atsi-vedė į savo namus Paraisčio karvę ir meitėlį, suvilko visą kitą turtą ir viską užvaldė. Paraisčio meistras, viską dirbti moka, tai nugriovė jos seną daržinę ir pastatė naują, daug didesnę, nors, kaip žinia, be leidimo statyti negalima. Ir dar už tvarto, ant kalniuko, prieš kaimyną, labai gero ir dorą žmogaus Vėlgyvio, langus pastatė tokią būdelę, kur ir karaliai pėstivaikšto. O tai kaimynas labai piktna. Iš kur ta Marcelė ėmė medžiagų, niekas nežino, o ji pati nesako. Iš po nakties jos kieme atsirado rąstų, karčių, gražiausių lentų, net krūva šiferio, nors visa tai gaut labai sunku, kad ir kiek pinigų turėtum. Ana to paties kaimyno Vėlgyvio svirno grindys ir lubos labai supuvusios, stogas kaip rėtis, bet lentų ir šiferio jis negauna...

Hm, ar čia tik nebus siūlo galas, pagalvojo Ragaišis. Prieš porą savaičių butininkai skundėsi, kad iš sandėlio statybinių medžiagų dingę. Milicija jokių pėdų neužtik: tvora aukšta, spyra ant vartų nepaliesta. Sargas sako, nieko nežinaš, šunį buvęs pasiėmęs, kad netaip nuobodu būtų, tas nė neamtelėjęs. Dabar po individualias statybas dairosi. Bet kur jie ras, jeigu jiems patiems motociklą iš po lango nušvilpė, o nerado. Pagaliau kas dangins medžiagas kažkur į miškus, jei čia pat visiems jų reikia. Iki Vanagų bene dvidešimt penki kilometrai, per miškus prasti keliai, pavasarį ir rudenį visai neišvažiuojami. Kai tiems miškininkams prireikia, jie tyliai medį nuleidžia, už butelį išpjauna kokioj lentpjūvė, ir ramu, nė lapė nesuloja. Patys, matyt, pardavė, o paskui skundžiasi, kad nurašyt galėtų.

Pirmininkas baigė skaityti laišką, kur buvo prašoma sudrausti Marcelę Vanagienę, nugriauti daržinę bei kaimynus piktinančią būdelę, ir liepė sekretorei pakviesti vyriausią architektą Gūžę.

Netrukus lėjo liestas, gunktelėjęs, vešliom žandėnom ir jau praplikusia kakta vyras.

Pirmininkas šnervėm truktelėjo orą:

— Iš pat ryto jau kvepi.

— Alus, pirmininke, gydytojai patarė, sako, jei nori turėti normalų svorį, turi tris kartus per dieną po butelį ar net du, alaus išgerti.

— C konjako nepatarė? — šyptelėjo Ragaišis.

— Per brangu, pirmininke, ne mano kišenei.

— Skaityk, — padavė skundą.

Gūžė akimis perbėgo laišką.

— Anonimo paistalas, girdėtos pasakos: velniai, būdelės...

— Jums viskas pasakos, o kai įvažiuoji į tuos miškus, žiūrėk, vienas priestatą savališkai prilipdęs, antras pirtį ne vietoj pastatęs, trečias ir vilutę ant ežero kranto patyliukais berenčias. Naujutėliai, o paklausk, girdi prieš šimtą metų statyti, dabar tik perremontavę. Neapsižiūrėsim, dangoraižį kas pasistatys, o juk čia nacionalinio parko prieigos, rezervinė jo zona.

— Kad neįmanoma, pirmininke, visų ir sukontroliuoti.

— O reikia kontroliuoti ir glėžtesnių priemonių imtis. Nugriaušim vieną kitą neteisėtą statybą — ir liausis. Tvarka turi būti.

— Dėl zootechniko Gunglio vilutės viskas aišku. Porą kartų išpėjom, bet jis vis stato.

— Gerai, nuvažiuok į tą Vanagynę, pasižiūrėk. Jei teisybė, kaip rašoma šiame laiške, kartu apsvarstysime, tegul deputatų komisija sprendžia, ką daryti su tokiais savavaliatautojais.

— O kuo nuvažiuot, pirmininke?

— Viliuką paimsi. Šiandien primadienis, rytoj man į Bulionių apylinkę reikia. Trečiądienį, atrodo, laisvas. Va, trečiądienį ir važiuok.

Architektas, grįžęs į savo kabinetą, tuoj šoko prie rajono žemėlapių, kabančių ant sienos, ir ėmė ieškoti Vanagų kaimo. Jo smilūs iš pradžių nuslinko plentu, paskui pasuko dešinėn vieškelio, kurį laiką nardė tarp žalių ir mėlynų plotų, vėl pasuko į kairę, aplenkdamas raistus ir ežerus, ir pagaliau sustojo.

Trenkis dabar į tą pasivietę dėl kažkokios sumautos daržinės!

Gretimam kabinete prie braižymo lentų sėdėjo du jo bendradarbiai architektai ir aptarinėjo kažkokį projektą, o kai išdžiūdavo burnos, kuris nors panardindavo ranką į vatmano ritinį, lyg į kokį šulinį, ir ištraukdavo raudonojo vyno butelį. Gūžė lėjo tuo momentu, kai architektai buvo ką tik išlenkę po stiklainitę. Pripylė vyresniajam kolegai, ir šis neraginas išgėrė.

— Būkit atsargūs, žalčiai, po nosies poperacijos pirmininko uoslė kaip medžioklinio šuns, menkiausia kvapeli užuodžia. Va, — paklojo ant stalo laišką, — kažkokia velnio nešta ir pamesta boba vidury miškų pasistatė daržinę, o mes, ak, pasaulio pabaiga, nieko nežinom. Dabar reikia trenktis ten, patikrinti.

b.d./
5 psl.

JEIGU GERI IR GALI GERTI — TAVO REIKALAS,
JEIGU NORI NUSTOTI — MŪSŲ.

ATEIK Į LIETUVIŲ A. A. (ALKOHOLICS ANONYMOUS)
GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENA
TREČIADIENĮ, 7722 GEORGE ST. LA SALLE, QUE.,
8 VAL. VAKARO.

ARBA SKAMBINK MUMS:
LEONUI G.: 366-2548 (NAMU), 489-5391 (DARBO)
JUOZUI S.: 631-6834; HENRIKUI N.: 277-7868;
DAINIUI L.: 768-9686; DONALDUI D.: 661-1733

Jony's Photo Studio

Portretai, Vedybos, Krikštynos,
Sukaktuvės mažamečiams,
Ivairios progos

T. LAURINAITIS
Tel.: 525-8971 2680 FRONTENAC ST MONTREAL, P. Q.

CFMB
RADIO 1410 MONTREAL

LIETUVIŠKA RADIO
PROGRAMA

KIEKVIENA ANTRADIENĮ nuo 11.30 iki 12v. nakties
PROGRAMOS VEDĖJAS L. STANKEVIČIUS
1053 Albanel Cr. Duvernay, P. Q. Tel.: 669-8834

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:

13 1/4% už 6 mėn. term. indėlius
12 1/2% už 1 m. term. indėlius
12% už 3 m. term. indėlius
12% už pensijų ir namų planą
13% speciali taup. sąsk.
10 1/4% už taupymo s-tas
6% už čekių s-tas (dep.)

IMA:

15% už asm. paskolas
14% už mortgijus

AKTYVAI virš 27 milijonų dolerių

Asmeninės paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgijus iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta sutaupų dydyje, bet ne daugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — pinigines perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgijai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BOSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6
Telefonai: 532-8723 ir 532-1149

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400 M6H 1A8 532-3414

AKTYVAI — virš 19 milijonų

KASOS VALANDOS:

Pirmadieniais 10-3
Antradieniais 10-3
Trečiadieniais uždaryta
Ketvirtadieniais 10-8
Penktadieniais 10-8
Šeštadieniais 9-1
Sekmadieniais 9.30-1

MOKA UŽ:

term. indėlius 6 mėn. 13 1/4%
term. indėlius 1 metų 12 1/2%
term. indėlius 3 metų 12%
pensijų s-tą 12%
taupomąją s-tą 10 1/4%
spec. taup. s-tą 13%
depozitų-čekių s-tą 6%
DUODA PASKOLAS:
asmenines nuo 15%
mortgijus nuo 14%

ANAPILYJE skyrius veikia sekmadi. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgijus iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybės pagal sutaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Paroduodame pinigines perlaidos (money orders) ir kelionės čekius (traveler's checks). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei opmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SAŽININGAS PATARNAVIMAS

LIETUVIŲ NAMAI

ŽIEMOS KARNAVALAS

Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos surengtas Žiemos Karnavalas, prasidėjęs sausio 23 d., penktadienį, buvo užbaigtas šokių vakaru, kuris įvyko sausio 24 d., šeštadienį, LN Vytauto D. menėje. Dalyvavo per 200 jaunių. Čia buvo įteiktos premijos laimėjusiai futbolo rungtynes torontiešių komandai ir rogučių lenktynių laimėtojai. Vyko labai linksmi šokiai, grojant "Good Time Boys" orkestrui. Veikė užkandžių bufetas ir įvairių gėrimų baras, kuriuose pasistiprinę jaunimas, užbaigė gyvais šokiais gerai pavykusį žiemos karnavalą.

TAURO BALIAUS ATGARSIAI ŠALPOS POPIETĖ

TAURO klubo metinis parengimas sausio 17 d. sutraukė daug torontiešių. Atvyko ne tik klubo nariai, bet ir daug "lokių", kurie neme medžioja ir nemeškeroja. Žvėrienos vakarienė buvo tikrai gera, vynu užsigeriant ir palyginti prieinama kaina. Gėrimų ir muzikos taip pat iki soties, kas tik ko norėjo. Tik kažkoks, matomai, medžiotojų klubo priėšas, paleido negražius gaudus, girdi, daug Toronto kačių prapuolė prieš "Tauro" balių. Tas tiesa, kad apie Lietuvių Namus nesimato jokios katės, bet to priežastis — ne medžiotojų vakarienė, o šal-

tas žiemos oras. Medžiotojai kaip tik pasakojo, kad šiemet miške žvėrelių buvo apščiui.

Trumpai: "Tauro" metinis balius pavyko labai gerai ir visiems patiko. Lauksime kitų metų tokio pat linksmo rengimo. Sėkmės mūsų taikliems medžiotojams ir žuvautojams.

Baliaus Dalyvė VILNIAUS KARALAITĖS BALIUS — vasario 14 d. šeštadienį, 7 v. vak. Kar. Mindaugo menėje. Bilietai: suaug. — \$10.00, pens. ir stud. — 8.50, paroduodami LN sekmdienių popiečių metu. Šilta vakarienė ir įdomi programa.

ŠALPOS POPIETĖ

Po pavykusios š. m. sausio m. 11 d. Šalpos Vakaronės Prisikėlimo parapijoje, yra numatoma surengti panašaus pobūdžio šalpos popietę Lietuvių Namuose, kurios tikslas — iš gautų pajamų sušelpiti Lietuvos kalinių šeimas ir kalinius, vargstančius sovietiniuose kalėjimuose ir psichiatrinėse ligoninėse.

Šią popietę planuoja rengti visų trijų lietuviškų parapijų moterų organizacijos. Popietėje bus turininga pasikaita ir meninė programa. Tikslai popietės data ir kitos informacijos bus paskelbtos LN ŽINIOSE.

Šalpos Talkininkė

toronto

popietė savuose namuose

A. LUKOŠIUS

PALIK TIK DAINĄ, MAN

Senovėje, kada dar neperžiangamos girios dengė mūsų žemę, o aplink ošė šventieji Ažuolynai, senieji tų laikų žyniai — vaidilos, ne vien tik klausėsi paslaptingo jų šlamėjimo, bet kanklių raudoms pritariant, kūrė ir dainavo nuostabias dainas.

Dainas kūrė ne vien žilagalviai vaidilos, bet ir motinėls savo sūnelius Karan išlydėdamos, patys berneliai raiteliai iš savo šalelės prieš išvyti į jodami, o taipogi ir mergužėlės lelijėlės savo mylimiausių sugrįžtant belaukdamos.

Visose anų laikų dainose daugiausiai atsispindėjo gili meilė savo gimtai šalei, nuolanki pagarba Praamžiui, garbė ir šlovė kovoje už savo šalį, kritusiems karžgiams.

Graudžias, nuotaikingas ir jausmingas dainas bei eiles, net pačiais tamsiausiais laikais, kūrė ir dainavo ta nuostabi gintaro marių pakrantėje apsigyvenusi žemdirbių didvyrių tauta. Dainavo jas pilkieji tos šalies artiojėliai, juoda arimą versdami, dainavo basi savanoriai mums laisvę parnešti išeidami, dainavo močiutė prie ratelio, ir miško broliai partizanai, nors nakčia, slapčia sau juoda kryžiaus pastatyt prašydami...

Neretai mus pasklidusius po platumų pasaulį pasiekia ir klaike Sibiro taigų, Gulago salynuose gimusi skausmo ir skundo pilna lietuviškoji daina. Tai mūsų ten tūkstančių brolių skaudų likimą nusakanti daina atgarsiai. Daugeli, net pačių gražiausių ir jautriausių dainų visais laikotarpiais sukūrė visai nežinomi pilki paprastų mūsų tautos vargdieniai.

Atsimename kai iš amžių sutemų budo ir kėlėsi mūsų tauta, nuostabiai gražiomis dainomis ją žadino Baranauskas, Stazdelis, Maironis ir visa eilė kitų tikrų dvasios galiūnų. Gal nesu-

klysimė sakydami, kad iš visų kūrybiškųjų mūsų tautos vaikams suteiktųjų galių ir apraiškų, dainos gimimas, glūdi pačioje giliausioje lietuviškosios sielos prigimtyje, kuris ir pasireiškia stipriausiai.

Nuostabu ir tai, kad lietuvis ir didžiausių nelaimių, nevilties bei nesėkmių blaškomas, moka ir sugeba ne tik dainuoti, bet ir naujas kurti, tuomi pats sau stiprybės suteikdamas, kitus ramindamas, visą jį supančią aplinką nuskaidrindamas. Tai įdomus ir išskirtinas lietuviško būdo bruožas, jo charakterio savybė. Tai neįkainuojamos vertės dvasiniai turtai — lobiai, daug visais laikais mums padėję, naudos atnešę, gražiai mus išgarsinę ir įrikiavę visų kitų tautų eilėna.

O kaipgi dabar, kada lietuvis yra surakintas, paniekintas? Jo gimtoji šalis jau ištisi dešimtmečiai nuožmaus priešiško užgožiama? Ar dar ir dabar lietuvis sugeba dainuoti?

Taip, kančios ir nedalios slegiamas, jis dar ir šiandieną pajėgia kurti dainas. Jisai sugeba ir gali, nes tokiu jis yra gimęs, ir pats gyvenimas jį to išmoko. Ir tolimiausiuose pasaulio kampeliuose išsisklaidę, kad ir ne taip garsiai didingai, tačiau nenutrūkstamai vis tebegirdime tuos lietuviškojo genijaus sielos gelmių nuostabius proveržius, vis naujai begimstančių ir dabarties buitį nusakančių lietuviškų dainų akordus.

Šiandieną, kada dar pasaulyje išdidžiai tebesiautėja piktosios ir tamsios jėgos, ir viskas skęsta klaikiame netikrume, lietuvis, kad ir vergijos pančias ant jo krūtinės tebežvangant, iš pačių savo sielos gelmių sugeba dar savo kankintojams pavergėjams sušukti, "Palik tik dainą man"...

VASARIO 16 d. MINĖJIMAS

Pagrindinės minėjimo iškilmės vyks VASARIO 15 d., TORONTO UNIVERSITETO SALĖJE — CONVOCATION HALL.

Po programos numatytas priėmimas PRISIKĖLIMO salėje.

KLB TORONTO APYLINKĖS VALDYBOS POSĖDIS

Įvyko LN posėdžių kambaryje sausio 25 d., kuriame dalyvavo KLB krašto valdybos pirmininkė J. KURAITĖ ir Tautos Fondo Kanados atstovybės pirm. A. FIRAVIČIUS. Buvo svarstomi Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjimo reikalai. Minėjimas rengiamas vasario mėn. 15 d. sekmdienį, 4 val. p.p. Toronto universiteto Convocation salėje. Paskaitą skaityti yra pakviestas kun. Šaraskas iš Washington'o ir meninę programą išpildys "Volungės" choras. Susitarė dėl rinkliavų, kurias rinks Tautos Fondo Kanados atstovybė, KLB Krašto Valdyba ir KLB Apylinkės Valdyba.

Diskutuota Vilniaus Karalaitės baltaus reikalai, kuris rengiamas vasario 14 d., šeš-

tadienį, Lietuvių Namuose. Šiais reikalais rūpinasi specialioji komisija: L. Kulavičienė, A. Vekterytė, Ž. Šilinskaitė ir Vaitiekūnaitė. Vilniaus karalaitė bus paskirta mokslo stipendija \$1000, kuri numatoma gauti iš asmeninių aukotojų.

RADIO PROGRAMAI

"TĖVYNĖS PRISIMINIMAI" 30 METU

Prisikėlimo Parapijos salėje š. m. sausio mėn. 10 d. buvo paminėta 30 m. radio programos "Tėvynės Prisiminimai" veikla. Vakare dalyvavo apie 250 svečių. Programą pradėjo šios radio valandėlės vedėjas J.R. Šimanavičius, pranešėjas KLB Kultūros K-jos vicep. kas inž. J.V. Danys iš Ottawos. Gauta daug sveikinimų raštu ir žodžiu iš įvairių lietuviškų organizacijų. "TP" programa girdima iš CHIN stoties FM101 banga, kiekvieną sekmdienį 1:30 v. p.p.

• KUOLAS Augustinas, žinomas visuomenės veikėjas Toronte, išvyko porai mėnesių atostogų į Miami Beach, Florida.

DRAUDA

BALIO MASKELIŪNO
INSURANCE AGENCY LTD.

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0614

2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403

Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 24 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Dresher-Barauskas INSURANCE AGENCY LTD.

Visų rūšių drauda • VALTERIS DREŠERIS

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

APDRAUDA INSURANCE

* Namų — Gyvybės
* Automobilių
* Komercinių

533-1121 Walter Dauginis 822-8480

Insurance Agency Ltd.

1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

V. Bačėnas All Seasons Travel, B.O.

1551 Bloor St. W.

TORONTO, ONTARIO.

M6P 1A5

visais kelionių reikalais

betkur pasaulyje skambinti

tel. 533-3531

Simon's Travel Service

kviečia keliauti kartu!

KELIONĖS Į LIETUVĄ

1981 metais

13 dienų su giminėm

VILNIUS-RYGA	—	balandžio 30	—	gegužės 14
VILNIUS-RYGA	—	gegužės 14	—	gegužės 28
VILNIUS-RYGA	—	gegužės 28	—	birželio 11
VILNIUS-RYGA	—	birželio 11	—	birželio 25
VILNIUS-RYGA	—	liepos 9	—	liepos 23
VILNIUS-RYGA	—	liepos 23	—	rugpjūčio 6
VILNIUS-RYGA	—	rugpjūčio 6	—	rugpjūčio 20
VILNIUS-RYGA	—	rugpjūčio 20	—	rugsėjo 3
VILNIUS-RYGA	—	rugsėjo 3	—	rugsėjo 17
VILNIUS-RYGA	—	gruodžio 21	—	sausio 4

Kelionių ir viešnagės metu teikiama visapusiška pagalba, taip pat mūsų biuras sutvarko dokumentus, reikalingus išskvietimams vizitui. Sudaromos individualios ir grupinės kelionės į visas pasaulio šalis pagal pageidaujama maršrutą bei datą. Smulkesnių informacijų teirautis:

tel. (416) 537-3060 arba 532-8772

2385 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada M6P 1X2

(Kelionių biuro registracijos numeris — 1835961)

PAMINĖDAMI MIRUSIUS, KANADOS LIETUVIŲ

FONDUI AUKOJO

Torontas neteko dar vieno savanorio — kurėjo a. a. JAKIMAVIČIAUS Antano.

Artimieji, pažįstami bei ginklo draugai savo aukas skyrė, vietoje greit nuvystančių gėlių, Kanados Lietuvių Fondui.

Aukojo: \$ 50, — Genovaitė ir Stasys Kuzmai; \$ 35, — Onutė ir Česlovas Joniai; po \$ 25, — Ona ir Česlovas Januškevičiai, P.K. Sukevičiai, B. Yokubynas, The Great Atlantic & Pacific Co of Canada —/dukros darbovietė /; \$ 20, — Dr. A. Dailydė; po \$15, — P.V. Dalindos, M.F. Yokuvičienė; po \$ 10, — O. Indrelionė, E. Čepas, J. Valiukienė, A.M. Zaleskiai, M.J. Zubrickai.

KL FONDAS VISIEMS DĖKOJA

ottawa

PAMINĖDAMI MIRUSIUS, KANADOS LIETUVIŲ

FONDUI AUKOJO

Otaviškiai neteko vienos brangios lietuvaitsės Vikauskaitės Elenos, 95 m. amžiaus. Artimieji draugai ir pažįstami aukas skyrė jos atminimui Kanados Lietuvių Fondui. Prisidėjo: J.V. Danys, dr. V. Kubilius, V. Trečiokas, A. Tamul, A. Povilonis, P. Ancevičienė, P. Daunius, V. Balsevičius, J. Buivydas, J. Morkūnas, V. Plečkaitis, Tėžiurna, G. Mitala, V. Prišcepionka, A. Danaitis, S. Bilevičienė, P. Leveris, dr. J. Rimšaitė, G. Evans, V.V. Radzius, A. Paškevičius.

Viso suaukota \$400.

KL FONDAS VISIEMS DĖKOJA

• Kristupas Kolumbas 1493 m. keliaudamas į Ameriką, įmetė į jūrą butelį su kelionės aprašymu. Tas jo raštas buvo adresuotas Ispanijos karalienei. Karalienė mirė nesulaukusi butelio.

Butelis buvo surastas po 359 metų prie Gibraltaro. NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

JEIGU GERI IR GALI GERTI — "TAVO REIKALAS",
JEIGU NORI NUSTOTI — "MŪSŲ".

ATEIK Į LIETUVIŲ AA (ALKOHOLIC ANONYMOUS)
GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENA
TREČIADIENĮ, 119 MIMICO AVENUE (Royal York Rd.
ir Mimico Avenue kampas TORONTE) 7.30 v.v.
SKAMBINKIT: 487-5591

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

— įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas "TALKA"
830 Main Street East
L8M 1L6
telefonas 544-7125

sukapęs virš 15 mil. dol. kapitalą
kviečia

visus lietuvius pasinaudoti teikiamaiais patarnavimais.

MOKAME UŽ:

depozitus (P.C.A.) 6%
santapus 11 1/2%
term. depozitus 1 m. 12%
term. depozitus 3 m. 12%
reg. pensijų fondo 10%

IMAME UŽ:

nekiln. turto pask. 14-15%
osmenines paskolas 16%

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda.
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.

Darbo valandos: pirmadieniai - ketvirtadieniai nuo 10 iki 5 val.,
penktadieniai nuo 10 iki 7 val., šeštadieniai nuo 9 iki 12 val.
Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniai uždaryti.

GRAŽIAI ĮDOMIAI PRISTATYTI LIETUVIAI

Su lietuviškaisiais Kūčių papročiais YWCA kalėdinės vakarienės metu didelį būrį kitataučių. L. Skripkutė. Ta proga ji papasakojo ir apie Lietuvos istoriją, geografią, tautodailę.

Norėdama lietuvių savo programoj, organizacija kreipėsi į A-kės V-bos p-ką

V. Kvedarą, kuris ir pasiūlė tai programai L. Skripkutė.

ŠAULIAI SURENGĖ GRAŽIAS KŪČIAS

Jaunimo Centre 1980 m. Kūčias buvo suruošusios Hamiltono šaulės, vadovaujant Stasei Petkevičienei.

Šaulių Kuopa rengiasi švęsti savo veiklos 15 metų sukaktį balandžio mėnesį.

Numatoma įdomi meninė programa.

st.catharines

IŠKILMINGA VASARIO

16 - OJI

KANADOS LIETUVIŲ B-Ų St. Catharines Apylinkės V-ba ruošia iškilmingą Vasario 16 d. minėjimą š.m. vasario 14 d., šeštadienį, pradedant 10 val. RYTO, punktualiai prie MIESTO ROTUŠĖS. Čia bus pakelta tautinė vėliava, dalyvausiant miesto būrimestru Ray Adams, "Standard" reporteriui ir tautinių grupių atstovams.

Tą pačią dieną 6 val. v. Multiculture Centre 185 Bunting Rd. bus trumpa oficialioji dalis: kun. Juvenalio Liaubos invokacija, pedagogo-visuomenininko K. MILERIO iš Hamilton'o paskaita, Toronto 40 asmenų Vyrų Choro ARAS, vad. muz. V. Verikačio koncertas ir iškiliosios lietuvių prastatymas-karūnavimas.

Po koncerto - šilta vaka-

rienė, baras, turtinga loterija ir šokiai.

VASARIO 16-osios proga bus renkamos aukos TAUTOS FONDUI ir KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS kultūrinei ir politinei veiklai paremti.

VASARIO 15 d., sekmadienį, 10 val. r. - iškilmingos pamaldos už laisvę žuvusiems prisiminti, už Sibiro tremtinius, tautos kankinius, žuvusius partizanus. Po pamaldų, vainiko padėjimas prie paminklo.

Valdyba prašo organizacijų, šeštadienį minėjime ir SEKMADIENį pamaldose dalyvauti su VĖLIAVOMIS.

VASARIO 16-OJI YRA VIENA IŠ SVARBIAUSIŲ MŪSŲ ŠVENČIŲ. ATŠVĘS - KIME JĄ IŠKILMINGAI, SKAITLINGAI DALYVAUDAMI IŠ TOLI IR ARTI!

V a l d y b a

VOKIETIJA

LIETUVIŲ ŠALPOS DRAUGIJA "LABDARA"

Sveikindama su naujaisiais - 1981 m. - LABDARA rašo:

"LABDAROS D-ja, pradėjusi savo veiklą Vokietijos lietuvių, ypatingai besimokančio jaunimo, parama, turėjo atsiliiepti į kituose kraštuose paramos reikalingą mūsų moksleiviją ir pradėjo, pagal savo išgales, šelpiti Lenkijos-Suvalkų Trikampio ir Brazilijos moksleiviją.

Svarbiausia ir brangiausia

prekė, kurią lietuviai senovėje parduodavo, buvo gintaras. Lietuviai gintarą parduodavo ne tik savo artimiesiems kaimynams, bet net graikams, finikiečiams ir romėnams. Šie gintarą brangino kaip auksą ir degino dievų garbei. Lietuvos istorikas Simanas Daukantas, savo knygoje "Lietuvių būdas" rašo, kad net žydų Mozė ir jo brolis Aronas 1475 metais prieš Kristaus gimimą, ant aukuro degindavę gintarą. Finikiečiai pristatydavę gintarą į išminčiaus Saliamono bažnyčią smilkalui. Graikai karuose žuvusį savo didvyrį Achilą sudeginę gintaro krosnyje. Graikų karalius Menelajus turėjęs rūmus, išpuoštus gintarais. Graikų rašytojas Herodotas, gyvenęs V amž. prieš Kristų, savo raštuose mini gintarą kaip visų brangiausią daiktą, kurį graikai gauna iš šiaurės kailinuočių (taip graikai vadino lietuvius) IV amž. prieš Kr. į Žemaičių pajūrus buvo atsibastęs finikietis Pytas, kuris pasakojo, kad lietuvių tauta (anot jo aušrėnai) pajūrių gyvena apie 150 mylių ilgiu. Čia jūra išmetanti su maurais gintarą, kurį žmonės parduoda arba kureną malkų vietoje. (Čia Plytas netiesą sako, nes lietuvių, turėdami didžiausius miškus, gintaro malkų vietoje nekūreno, o jei kada kūreno, tai dievus garbindami). Iš medaus ir javų jau tada lietuviai sau darę gėrimą.

vardinamą midų.

Pirmame amžiuje Kristui gimus, romėnai atsiumę vieną raitą pasiuntinį į Žemaičių pajūrį gintarų pirkti. Po metų laiko pasiuntinys grįžęs į Romą su tokia daugybe gintarų, jog visas miestas stebėjėsis. Visų daugiausia romėnus stebinęs vienas gintaro luitas svėręs net 13 svarų. Romėnai taip susižavėję ir pamėgę gintarą, kad juo pradėję puošti ne tik savo drabužius, bet ir ginklus, ir už mažą gabalėlį gintaro vergą duodavo, Romėnai gintarą vartojo ne tik papuošalams, bet ir kaip vaistą nuo visokių ligų. Kad tokia prekyba tikrai su romėnais buvo, rodo iškasami Žemaičiuose romėniški pinigai (Nerono laiku), o dabartinėje Italijoje iškasama gintaro karolių.

Ne vien gintaru senovės lietuviai prekiaavo. Po gintaro svarbi prekė buvo Lietuvos girių žvėrių brangieji kailiai: sabalų, vėbrų, kiauinių, ūdrų, juodųjų lapių ir kt. Beto, prekiaavo ir gyvais gyvuliais: žirgais, briedžiais, taurais ir t. t.

Iš kitų prekių, kurias lietuviai parduodavo kitoms tautoms, dar paminėtina - medus ir vaškas.

Iš svetimų tautų lietuviai pirkdavo daugiausia druskos, geležies, brangiųjų metalų ir kt.

Tai tokia, pagal padavimus ir kronikas buvusi senovės lietuvių prekyba.

CCCCC

Lenkijoje jau susilaukėme baigusią LABDAROS paramą, aukštąsias mokyklas. Viena akdemikė rašo: "esu jums labai dėkinga, tikrai daug man padėjote. Ir kada liepos mėn. gavau diplomą... pagalvojau, tai Jūs padėjote man pergalėti sunkiausius metus ir pasiekti užsibrėžtą tikslą. Kad ne Jūsų pagelba, tikrai nežinau kaip būtų buvę su mano studijom..."

Brazilijos lietuvių studentijai parama teikiama per Brazilijos Lietuvių Bendruomenės Valdybą, kuri numato skirti stipendijas jaunimui, lietuviškoje veikloje dalyvaujančiam.

Imant apyskaitiniais, 1980-siais metais Draugijos pajamos sudarė DM 15.665, 29, kuriose šalpai aukų gauta DM 12.974, 65.

Padidėjo rūbų siuntiniai lietuvių moksleivijai Lenkijoje. Į šį darbą aktyviai įsijungė Hamiltono ir Montrealio Kanados Šalpos Fondo Skyriai.

Draugija turi narių 90. Labai pageidautinas didesnis narių skaičius. Metinis nario mokestis DM 20,-

Prasidėjo antroji mokslo metų pusė. LABDAROS D-jos Valdyba širdingai dėkoja už paramą pirmoje mokslo metų pusėje, kviečia ir tikisi mūsų visuomenės ir organizacijų tolesnės paramos.

Draugija pasiruošusi platesniems darbams, ir iš anksto dėkoja visiems rėmėjams."

LABDAROS DRAUGIJOS VARDU
J. Glemža, pirm.

Adresas: J. Glemža, Conventrain 33, 7260 Calw-Hir Hirsau.

Banko konto LABDARA e. V. Landesgirokasse Stuttgart 1 Nr. 1185168 BLZ 60050101, GERMANY.

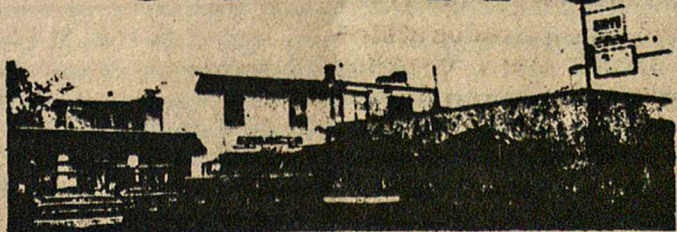
KALBĖKIME SU SAVO VAIKAIS IR ANŪKAIS VIENA GRAŽIAUSIU IR SENIAUSIU KALBŲ - LIETUVIŠKAI

GUY RICHARD ROOFER - COUVREUR

7725 George LaSalle

Geriausias patarėjas ir darbe atlikėjas jums gali būti atsidomę Guy Richard, kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darbe atlieka apdailinimą ir prieinamomis kainomis. Šaukite kai namo stogas blogas ar kai atstoja naujas -

364-1470

A + A

ANTANUI GRAŽIUI

mirus,

jo dukrai dr. Ilonai GRAŽYTEI - MAZILIAUSKIENEI bei visiems giminėms ir artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia -

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJOS "LITO" VALDYBA

A + A

JUOZUI GABRUSEVIČIUI

mirus,

jo žmoną JUZĘ, dukrą LILĘ su vyru bei visus jo gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučiame -

ANELĖ IR KAZYS GUDŽIŪNAI

Š. ANTANUI MATULIUI

mirus,

žmonai ONAI, dukrai JEAN ir sūnui STANLEY gilią užuojautą reiškia -

L. K. MINDAUGO
ŠAULIŲ KUOPA

montreal

PIETŪS AV PARAPIJOS ŠVENTOVĖS MARIJOS PAVEIKSLUI ATSTATYTI

Š. m. KOVO 8d., 12 v. Aušros Vartų salėje Vilniaus Šaulių Rinktinės Valdybos Moterų Vadovės pavaduotojų M. Kasperavičienės ir A. Urbanavičienės iniciatyva, talkininkaujant L. K. Mindaugo ir Neringos kuopoms, bus rengiami pietūs. Pelnas eis Marijos paveikslo atstatymo fondui.

Ta proga bus ir meninė dalis, kurią atliks L. K. Mindaugo Šaulių Kuopos šaulėsolistė Gina ČAPKAUSKIE-NĖ.

Visi Montrealio lietuviai maloniai prašomi gausiai dalyvauti ir paremti šį kilnų tikslą.

J. Šiaučiulis

LIETUVIŠKI KALENDORIAI Aušros Vartų Spaudos Kioske yra gauta lietuviški, sieniniai, kasdieną nuplėšiami kalendoriai. Kaina - \$6,-

Taip pat gauta naujų knygų: "Telšių Vyskupija", \$25; "Lietuvių Ekslibriai", \$25; Anglų-lietuvių ir Lietuvių-anglų žodynai, po \$10; "Lithuanian National Costume" \$30; "Lietuvos Istorijos Vaizdai", \$18; "Samogitia" \$10; "Monsinjoras", "Kol esu čia", "Kovoje su Milžinu" ir daugelis įvairių kitų.

Taip pat gauta naujų įvairių plokštelių, vardo ir gimimo dienai kortelių bei įvairių suvenyrų.

Kioskas, atidarytas kiekvieną sekmadienį nuo 10-12:30 v.

Visi kviečiami UŽEITI, PAMATYTI, ĮSIGYTI. J. Š.

• Šv. KAZIMIERO PARA-PIJOS CHORAS ruošiasi koncertui, kuris įvyks po Velykų. Jam vadovauja kun. Maurice Milo.

MIRUSIEJI

• JUDZENTAVIČIUS Vy- Ateitis daug progų žada; tautas, sirgęs ilgesnį laiką, Nors bizneiriai miestą statė, mirė savo bute. Visi renkasi jo vadą.

125¢ kelnes pristatant ir atsiimant
M. PHILIPPE IZZI
Président
SKAMINKIT - **365-7146**
NETTOYEURS CLEANERS
7661-A-CENTRALE
50 AVENUE, LaSalle 365-7146
495-900 AVENUE,
con/ BAYNE, LaSalle 365-1143
2955 ALLARD,
Ville Imard 766-2667

YPATINGA AUKA
"NL" LAIKRAŠČIUI

BAČIŪNAS Bronius savo žmonos, a.a. EMILIJOS BAČIŪNIENĖS atminimui, "Nepriklausomai Lietuvai" paaukojo \$ 200.

Nuoširdžiai dėkojame.
"NL".

"THE GAZETTE" KALBA
APIE ONĄ VORONINKAITIS
"ADAMS" RESTORANĄ

Š. m. sausio 28 d. "The Gazette" skyriuje apie restoranus Montrealyje, išsamiai straipsnyje aptaria rūkytos mėsos privalumus ir geriausius skaniausius pagaminamus iš jos sumuštinis.

Rašo, kad receptai ir sugėbėjimai gerai išrūkyti mėsą yra kilę Rumunijoje ir Lietuvoje, atgabenti į Montreali imigrantų 20 a. pradžioje. Trys Krawitz broliai žinomos Ben Delikatessen parduotuvės savininkai, tvirtina, kad jų tėvas pirmą kartą patiekė rūkytos jautienos sumuštinį 1908 m.

Apklausinėjus ir išragavus tokius sumuštinis dideliuose ir mažuose restoranuose, mūsų tautietė Ona VORONINKAITIENĖ laimi III-ą vietą. Rašoma, kad jos gaminami sumuštiniai labai gero skonio ir ne taip aštrių prieskonių. Jos restoranas ADAMS randasi LaSalle, 7633 Lasalle Blv., atidarytas nuo 6:30 ryto iki 12:30 nakties. Penktadieniais ir šeštadieniais atidarytas iki 1:30 v. ryto.

Sveikiname ir džiaugiamės mūsų tautietės įvertinimu!

LIETUVIŲ AKADEMINIS
SAMBURIS MONTREALYJE
pradeda 1981 m. visuotinių narių susirinkimu pas kol. Silviją ir Vincą Piečai -čius penktadienį, vasario 13 d., 8 val. vakaro. Programoje: prošaistės iš poezijos Lietuvoje. Skaito Henrikas Nagys ir tartininkai.

KOVO mėn. gale Samburis numato suruošti ypatingai įdomų vakarą, kuriame dalyvauti yra pakviestas dail. Viktoras VIZGIRDA iš Bostono. Į šį nesilij vakarą yra kviečiama visa Montreolio visuomenė. Jis bus surengtas Aušros Vartų Parapijos salėje.

Nariai prašomi pranešti adresų pakeitimus Valdybos sekretorei J. Tanner, tel.: 457-9356, kad ateityje būtų galima asmeniškai pasiųsti pranešimus.

- Visi jauni, seni, maži ir dideli akademikai, besidomintys Samburio veikla, yra kviečiami tapti jo nariais.

Dėl informacijų kreiptis į sekretorę arba atvykti į vieną rengiamų vakarų.

LIETUVIŲ AKADEMINIO
SAMBURIO MONTREALYJE
VALDYBA

• ANDRUŠKEVIČIENĖ Jieva išvyko į St. Petersburg Beach, Floridą atostogų.

• Dr. DAUKŠA Stasys buvo operuotas dr. J. Popieraitio ir kurį laiką praleido ligoninėje atlikti sveikatos tyrimus. Dabar grįžo namo.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS
PASKELBIMO 63 METŲ
sukakties

MINĖJIMAS

įvyks vasario 15 dieną 3 val. p.p.
VERDUN CATHOLIC HIGH SCHOOL
6100 CHAMPLAIN BLVD. VERDUNE, Montreal, P.Q.
PROGRAMOJE: Romas SAKADOLSKIS
("PASAULIO LIETUVIS" redaktorius)
MENINĖJE DALYJE: Ansambli "GINTARAS"
Sol. Gina ČAPKAUSKIENĖ
AV Parapijos VYRŲ CHORAS
Akomp. m-me M. ROCH Dirig. A. STANKEVIČIUS
RENGIA: KLB MONTREALIO APYLINKĖS VALDYBA
VISI DALYVAUKIME !

DALIS AVPARAPIJOS CHORO, PLATEAU HALL' KALĖDINIŲ GIESMIŲ FESTIVALYJE 1980 m. gruodžio 21 d. Diriguoja Aleksandras STANKEVIČIUS-STANKĖ.

Nuotr.: A. Mickaus

MALONIOS PATALPOS
VASARIO 16 d. MINĖJIMUI
Jau pradėjame priprasti prie Verduno Auditorijos, kur tradiciniai vykdomi VASARIO 16-ios minėjimai, palikus Plateau salę.

Ši salė maloni, jauki, pakankamai erdvi. Šiemet, kaip rašoma skelbime, vyks minėjimas vasario 15 d. Bus prasminga ir malonu vėl susirinkti dideliu skaičiumi. Pasisemsime sau žmogiskos ir lietuviškos stiprybės, moraliai tuo palaikysime savo veikėjus, menininkus, jaunimą. Parodysime savo broliams ir sesėms Lietuvoje, kad nenuatėjomė, nepasiklydome, nenusidėvėjomė.

Vasario 16-ios minėjimas yra gera proga atsiskaityti bent nedideliu mokesčiu su mūsų didžiosiomis organizacijoms: TAUTOS FONDU ir KLB-nės kultūrinei ir politinei veiklai paremti.

Iki dabar kanadiečiai, ir montrealiečiai, suprastami bet kokios veiklos ir finansinę pusę, pasirinkdavo ir dažniausiai paaukodavo abiejoms toms organizacijoms. Tos solidarios tradicijos, praktiškai galvodami, laikymės ir toliau, nes labai lengvai iškrenta iš atminties tokios nekasdieniniai reikalams sumelės ar sumos. Mūsų meniniai ir visuomeniniai vienetai šiam iškilmingam minėjimui rūpestingai ruošiasi. Neapvilkinime jų. Atsiveskime ir savo vaikus, paraginkime artimuosius.

• KLMoterų D-jos Montrelio skyrius po suruošto vakaro-koncerto, dalyvaujant sol. E. Blandytei, likusį pelną \$300 įteikė LKB Kronikai leisti pranzūzų kalba.

VISUOTINIS METINIS
ŠAULIŲ SUSIRINKIMAS
L.K. Mindaugo Šaulių Kuopos visuotinis metinis narių susirinkimas šaukiamas š. m. KOVO mėn. 1 d., 12 val. /sekmadienį/, Aušros Vartų Parapijos salėje. Nariams dalyvavimas būtinas. Prijaučiantieji kviečiami.

Kuopos Valdyba

• A.a. Kazimieras Vadišius, neseniai miręs, buvo palaidotas per AV parapiją. Gedulingas giedotines mišias atlaikė kun. kleb. J. Kubilius, Seselei Teresei palydint vargonų muzika ir giesmėmis.

Velionis savo laiku yra tarnavęs kariuomenėje viršilos laipsniu.

L.K. Mindaugo Šaulių Kuopos paskelbtoje užuojautoje, ne iš blogos valios, buvo pažymėtas karininko laipsnis. Paliestuosius atspirašome.

"NL".

MIRUSIEJI:

• GABRUSEVIČIUS Juozas, mirė, sulaukęs 60 m. amžiaus. Liko žmona Juzė, duktė Lilija su šeima, brolis Antanas ir sesuo Ona. Palaidotas per Šv. Kazimiero parapiją.

• AUGAČIAI, Aleksas ir Brigita išvyko atostogų į Miami, Floridą.

• PETRULIS Jonas, "NL" B-vės Valdybos p-kas, išvyko atostogų į Miami, Floridą.

• NOMEIKAI, Valter ir Nely atostogauja Miami, Florida.

• CIALKOS Joanos butan įsiveržę piktadariai pasivogė ir išnešė vertingų daiktų.

PARDAVIMUI

Gerame stovyje elektriniai pečiai
Moffat ir Westinghouse
firmos, Tel: 721-4696

RENKU

Senas lietuviškas knygas, laikraščius, plokšteles ir kitą lietuvišką medžiagą.
P. ADAMONIS
722-3545

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ
KREDITO UNIJA

1465 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:

Einamasis s-tas 6%
Taupomoji s-tas 11%
Pensijų planas 12,5%
Term. ind. 1 m. 12,5%

DUODA PASKOLAS:

Asmeninės nuo 15,75%
Nekiln. turto nuo 15,8%
Čekių kredito 18%
Investicines nuo 16,25%

Duoda nemokamą gyvybės draudimą iki \$2,000 už teip. s-tos sumas.

Nemokama gyvybės drauda iki \$10,000 už paskolos sumą.

KASOS VALANDOS:

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais nuo 12 iki 8 v.v., penktadieniais nuo 12 iki 6 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.
3907-A Rosemount Blvd.: Ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 valandos vakaro ir penktadieniais nuo 12 iki 6 valandos vakaro.

TRANS-QUEBEC SIDINGS L.T.D.

ALUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI, APKALIMAI ALUMINIUM. PLIENU, PLASTINE MEDŽIAGA. GARANTUOTAS IR APDRAUSTAS DARBAS

SAVININKAS: John OSKOWICZ

8499 rue Grouard, St. Leonard, H1P 2M5

Tel: 321-1975

Maurice Kaplan
Kailių siuvėjas

- Didelis pasirinkimas gatavų paltų
- Vasaros laikui saugojimas (Storage)
- Taisau ir remdeliuoju
- Siuvu ir parduodu

1449 RUE ST-ALEXANDRE
SUITE 500A

MONTREAL, QUEBEC
H3A 2G6

TEL. 288-9646

D. N. BALTRUKONIS

IMMEUBLES - CLASSIC INC.

445 Jean Talon W. Suite 305 Montreal

Tel. 273-9181 Namų: 737-0844

DANPAR REALITIES CORP.

310 VICTORIA AVE SUITE 409
MONTREAL, P. Q. H3Z 2M9

VINCAS PIEČAITIS

Nekilnojamo Turto Patarnavimas Montrealyje
Investicijos JAV ir Kanados provincijose

Tel. Bus: 482-3460
Res: 366-7041

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS !

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD. MONTREAL, P. Q.

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 — 35th Avenue, Montreal H1T-3A6

TEL. 727-3120 Namų 376-3781

Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio privataus turto, automobilių
atsakomybės, gyvybės draudimas

Agentūra veikia nuo 1945 m.

montreal west
automobile

PONTIAC • BUICK • ASTRE

- NERIBOTAS PASIRINKIMAS VARTOTŲ IR NAUJŲ AUTOMOBILIŲ
- NEITIKĖTINAI GEROS SĄLYGOS AUTOMOBILIUI ĮSIGYTI
- MŪSU FIRMA NUOŠIRDŽIAI IR SU ĮŠIMTIMI JUMS, PASITARNAUS!
- UŽEIKITE! ĮSITIKINKITE! PASINAUDOKITE!

LEONAS GURECKAS
SALES MANAGER

PASIKALBĖKITE SU
Menageriu Leo GURECKAS

montreal west automobile

11 WESTMINSTER SOUTH

(At the end of Sherbrooke Street West). 489-5391

"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA" SAVAITRAŠTIS
NAUJIEMS SKAITYTOJAMS — TIK 5 D. METAMS

Dr. J. MALIŠKA

DANTŲ GYDYTOJAS
1440 St. Catharine W.
Suite 600, Montreal, P. Q.
Tel: 866-8235
Namų: 488-8528

Dr. A.O. JAUGELIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA
1410 Guy St.
Suite 11-12 Montreal P.Q.
Tel: 932-6662
Namų: 737-9681

M. CUSSON R. GENDRON
VAISTINĖ

Atidaryta kasdien nuo 9 a.m. iki 10 p.m.
Šeštadieniais: nuo 9 a.m. iki 9:30 p.m.
Sekmadieniais: nuo 10 a.m. iki 9:30 p.m.
GREITAS, NEKAINUOJANTIS PRISTATYMAS
7626 Central St., Ville LaSalle, P. Q.
Tel: 366-9742 ir 365-0505

Dr. A. S. POPIERAITIS

B. A. M. D. C. M. M. Sc. L. M. C. C. F. R. C. S. (c)
MEDICAL ARTS BUILDING, 1538 Sherbrook St. W.
Suite 215, Montreal, P. Q. Tel. 931-4024

ADVOKATAS

ROMAN J. IŠGANAITIS B. A., B. C. L.

4 Notre Dame E. Suite 504
Montreal, Quebec, H2Y 1B7, Tel: 878-9534

ADVOKATAS

J. P. MILLER B. A. B. C. L.

168 Notre Dame St. E., Suite 205
Tel: 966-2063½ 866-2064.

ADVOKATAS

VICTOR E. RUDINSKAS

B. Eng., M. Eng. L. L. B., B. C. L.
4701 Bannantyne, Verdun (kampas 2-nd Ave.), Que. H4G 1E6
Tel. Bureau: 769-8824; Residence: 366-6245

NOTARAS

J. BERNOTAS

3 Place Ville Marie, Suite 627 Montreal, P. Q.
Tel: (514) 871-1430.

NOTARĖ

RŪTA POCAUSKAS

50 Du Domaine, Ile Perrot, Que. H7V 5V6
Res. Tel: 453-9142